

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 34 (3480) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Napsugár-emberek

Az emberi élet küzdelme elvetett vá-
lahová. Nem mondom meg kihez és
hova, rajjon egyszerű szatcsához, vagy
nagy áruházba, minisztériumba vagy el-
dugott falu községhez. Nem írom
meg, mert ez nem is fontos. A lényeg
az, hogy egy magyar polgártársammal
állottam szemben, akinél valamit el
kellott intéznem. Első találkozásunk
után azzal az elhatározással fordultam,
hogy talán szédültem ki tőle, hogy én
bizony ide még egyszer be nem teszem
a lábam. És mégis vissza kellett térnem.
De már okosabb voltam, alátámasztot-
tam életbevágóan fontos kérésemet méltó-
ságos urak lerelével. A hang ugyan
most sem volt sokkal barátságosabb, de
mégis megkaptam azt, amit előbb nem
sikerült elérnem.

Ezen eset után eszembe jutott egy
másik találkozás. Ezt már leírom, mert
megérdemli, hogy emléket állítsunk an-
nak az embernek és példaképnek állít-
suk ma minden magyar elé. Pesten a
MÁV igazgatóságánál kellett a szabad-
jegyeket elintéznem. Nagy tömeg vette
körül a szolgálatot teljesítő hivatalos-
kat. Pedig már előttem is sokan lehet-
tek nála, mert egész halom fénykép he-
vert az asztalán, annak jeléül, hogy azt
már mind elintézte. Mégis a legnagyobb
türelemmel, kedvességgel fogadta az
embereknek tömegét, válaszolt kérésükre,
ha kellett kint volt az órák között.
Sőt uralfia, még szóalkoztatta is a kö-
zönséget, kedvesen elcseleződött, mosoly-
gott. Mindjárt könnyebb lett a várako-
zás, mint ha a tavaszi napsugár tört vol-
na át a sötét felhőkön.

Miért nem lehet minden helyen,
minden olyan vártán, ahol emberek
érintkeznek egymással, ilyen napsugár-
lelkű ember? Ma mindenkinél sok a
gondja, meggyönyvedve járjuk az élet
útját. Az élet maga rajta reánk a sú-
lyos terheket. Miért kell még az embere-
knek is tetéznünk a nehézségeket,
amikor keresztény és emberi természet
kötelességünk is azt sugallja, hogy
segítsük hordani egymás gondját, segít-
sük embertársaink útjából gyomlálni a
törviseket. A fátalmas megpróbáltatások
is könnyebben elviseljük, ha test-
véri, megértő szíveket érzünk közelsé-
günkben, akik szeretettel és emberbará-
ti érzésük melegségével támogatnak
bennünket.

A napsugár-lelkek otthonába a test-
véri közösség — és felelősség-tudat ve-
zet el bennünket. A közösség-tudat az
új kor egyik legszebb felfedezése. Azért
írom, hogy felfedezése, mert ez a drága
fines elrejtve élt a keresztény élet kin-
csostárában, csak megfellelkezett róla a
Krisztustól elszakadt világ, amíg botor-
kálva és önmaga kárán tanulva meg-
találta, felfedezte, hogy ember és em-
ber nem élhet egymástól elvonatkozott
életet. Életünk összefonódik mások éle-
tével s minél fejlettebb a társadalom,
annál inkább egymásra vagyunk utalva.
És éppen ezért felelősséggel is tartoz-
unk egymásért és az emberekből ala-
kult társadalom életéért. Ezen-
értünk, eszeledeitünk, nemcsak a mi lel-

Három hónapja a legerősebb nyomást fejtik ki az angolok Törökországnak a háborúba való mielőbbi belépése érdekében

**Élénk tárgyalások folynak Helsinkiben. Folytatják és fokozzák táma-
dásaikat Kesselring csapatai. Török lap Magyarország helyzetéről**

A Pesti írja: Zürichi tudósítónk jelenti, hogy az olasz harctérről érkező
jelentések szerint Kesselring csapatai pénteken folytatták és fokozták táma-
dásaikat, a szövetségesek hídfői ellen. Különösen súlyos harcok voltak a
Gisterna-Carrocelo-Aprilia szakaszon. Pénteken délben angol ellentámadás in-
dult Carrocelo vidékén, de a németek a támadókat néhány óras heves harc-
ban visszavetették kiinduló állásaikba. Angol lapok tudósítói a hídfő helyze-
tét továbbra is súlyosnak és veszélyeztetettnek mondják. Különösen kedvezőt-
len körülménynek tekintik, hogy a viharos esőzés miatt a szövetségesek
csak korlátozott mértékben használhatják a Nettunonál összevonott légi rajo-
kat. Cassinóban a fegyház épületét és a környező házakat a németek vársze-
rűen kiépítették. A szövetséges csapatok már két napja hiába ostromolják
ezt a kiépített erődítményt.

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A
Neue Zürcher Zeitung helsinki tudósi-
tója jelenti, az amerikai „üzemet” to-
vábbra is minden más eseményt háttér-
be szeríti. A kormány és a politikai
pártok élénk tárgyalnak, de szigorúan
hallgatnak. A finn kormány az ameri-

kai közlést igen gondosan tanulmányoz-
za. Meghallgatnak sok ténylezőt, kéz-
tük katonai szakértőket is, így tehát a
döntés aligha várható egyik napról a
másikra. A finn külügyminiszter tegnap
fogadta a német követet is, aki akkor
érkezett vissza Németországból.

Független és erős Magyarországot szeretnénk látni a háború végén — írja lapjában Szadak török képviselő

Istanbulból jelentik (MTI): Szadak
képviselő, az Aleszam című lap főszer-
kesztője, aki hosszú időn keresztül Török-
országnak meghatalmazott miniszte-
ri rangban népszövetségi főmegbízottja
volt és ma a török politikai életnek és
publicisztikának kiemelkedő egyénisé-
ge, lapjának február 8-iki számában
„Magyarország helyzete” címmel vezé-
rcikket írt. Szadak cikkének bevezető
részében arról ír, hogy miközben a ke-
leti arcvonalon a helyzet a végkéjfe-
dés felé halad, a szövetségesek egyre
sűrűbb és erősebb felhívásokat intéz-
nek Németország szövetségeséhez és
azt várják tőlük, hogy a háború utáni
büntetés elkerülése végett a cselekvés
terére lépjenek. Ezek közé a fenyeget-
tett országok közé tartozik Magyaror-
szág is. Nehéz lenne elképzelni, hogy
ez a szeretetromlító ország terjesz-
kedő rágyból lépett volna bele a hábo-
rúba. Magyarország abban a meggyőző-
désben él, hogy az előző háború után
száztalan bánásmód áldozata lett és
ezért az előgedellenek táborában keres-
te népe védelmét. Abban a
körülményben, hogy amidőn Németország

levonult a Balkánra és Romániába, Ma-
gyarország földrajzi helyzete lehetővé
tette volna-e a békés magatartást, csak
a történelem fog dönteni.

Bárhol álljon is az ügy, a szövetsé-
gesek Magyarországot minden törté-
nelmi, földrajzi és politikai szükség-
szerűség figyelmen kívül hagyásával a
háborús bűnösök közé számítják. A cikk
azután így fejeződik be: Bár politikai
térén nincs közvetlen érdeklődésünk
Magyarország és Törökország között, a
történelmi és faji kapcsolatok a két or-
szág között mégis baráti érzelmeket
bontottak. Bizunk benne, hogy a jövő
Európában Magyarország a Balkán és a
dunai vidék érintkező pontjain a leg-
szilárdabb tényező lesz. Azt kívánjuk,
hogy Magyarország a lehető leggyorsab-
ban ossék át ezen a nehéz időszakon,
melyet a sors jelölt ki számára. A há-
ború végén mi is független és erős Ma-
gyarországot szeretnénk látni, — fe-
jezi be Szadak a cikket.

Ankarából jelentik (MTI): A Times
ankarai tudósítója legutóbbi cikkében
hosszabb szünet után fellebbentette a
látolat az Anglia és Törökország között

a háttérben folytatott tárgyalásokról.
Az angol-török viszonyban a helyzet
holtpontra jutott — írja a Times. Az
angolok körülbelül 3 hónapja a legerő-
sebb nyomást fejtik ki Törökországnak
a háborúba való mielőbbi belépése vé-
gett, a törökök pedig csodálatraméltó
önuralommal tartanak ki a nem hadvi-
selő állásponton. A mostani válság a
kairói tárgyaláson kezdődött, ahol az
angolok a háborúban való tevékenyebb
közreműködést sürgették. A második
kairói tárgyaláson azonban Inonü köz-
társasági elnök a török érdekek és le-
hetőségek feltárásával rámutatott arra,
hogy Törökországnak a jelen körülmé-
nyekben való hadbalépése, azonkívül,
hogy semmi segítséget nem jelentenek
a szövetségeseknek, jövőhetetlen pusztu-
lásba döntene a török nemzetet.

A török álláspont teljesen világos. Esze-
rint míg az ország függetlensége nincs
veszélyeztetve, kívül akarnak maradni
a háborúban. Ha az angolok azt állít-
ják, hogy török szövetségesükbe vetett
minden bizalmuk ellenére lehetetlen
közölni azokat a tükös terveket, ame-
lyeknek végrehajtásától a háború ki-
bontakozása függ, a törökök jogosan
örvelnek azzal, hogy vaktában nem bo-
csátkozhatnak olyan kalandba, amely-
től a nemzet élete vagy pusztulása függ
és nem akarnak idegen érdekekért
ágyútöltelék lenni. Ha az angolok a
török hadsereget igéretüknek megfe-
lelően felszerelik és biztosítékot nyuj-
tanak arra, hogy hadbalépésük esetén a
Balkánon igen erős németek ellen meg-
felelő támogatást kapnak, és ha meg-
állapítható lenne, hogy az angolszökök
fellétszültek az Európa elleni nagy tá-
madásra, amelynek csak egyik szaka-
szu lenne a Törökország felőli harctér,
akkor, amennyiben a török vezetők Török-
ország érdekében állónak találnák a
beavatkozást és a török érdekeken ki-
vül a jövő európai rend kialakulását is
hatályosan szolgálhatnák, akkor Török-
ország feljegása szerint sor kerülhetne
a törökök háborubalépésére. Ankará-
ban azonban úgy hiszik, nem bizhat-
nak az előbbi feltételek rövid idő alatt
történő bekövetkezésében, tehát to-
vábbra is határozottan kitarannak mai
állásponjuk mellett.

künkben hogy nyomat, hanem mások
lelkében is, sőt mások magatartásában
is. Lehet, hogy nem gondolunk rá,
de szavaink, eszeledeiteink nyomán fel-
lángolhat az emberi gyűlölet, perzselő
tüze vagy nyúlhat a szeretet, a testvéri
közöség-tudat gyönyörű virága. Lehet

az is, hogy elszigetelt, magányos gyűlö-
let-láng nem jelent semmit, de a sok
apró tűz az emberek lelkéből kitörve
összelángol és emberi társadalmakat éget
össze. Lehet, hogy egy-egy illatozó sze-
retet-virágot össze sem veszünk, de
hogya a sok-sok napsugár-ember sok-

sok szeretet-virágot érlel, akkor felvi-
rul e virágos úton a társadalmi béke,
megelégedettség és a testvéri összetar-
tás, amely mind-mind a társadalom, a
nemzet életének legszilárdabb alapja.
Ezért őrizze hát sok napsugár-magyar
a kezét a kezétől.
C. L.

A TÜZÉRSÉG AZ IDŐ TÜKRÉBEN

A ballisztikának, vagyis a hajlások, illetőleg más vonatkozásban a lövészetnek a tudománya a szellemi fejlődéssel tart lépést. A törvényei azonban koroktól és emberektől függetlenül — örökérvényűek. Az ember tudatosan vagy öntudatlanul mindig szolgálatába állította a törvényeket akár a kezdetleges kőparittyák alkalmazásával, akár az ókorban a különböző és nem ritkán bámulatos energiát kifejthető hajtógépek, az úgynevezett katapultok készítésénél egészen a mai kor szédületes iramban fejlődő technikai csodaszülöttjéig, az ezerféle boszorkányos löfegyverekig.

A robbanás elvén alapuló lövegek Schwartz Berthold freiburgi szerzetesnek korszakalkotó találmányával, a puskával szinte egyidejűleg születik meg. A legrégebbi ágyú leírása 1376-ból, Freiburgi maradt ránk. Ez a „bomba-mozsár” tulajdonképpen alkalmas talpa zatra erősített vastag vascső volt, a cső eleje széles nyílású, nagyobb kődarabok befogadására alkalmas, míg hátsó része keskeny nyílású csőben végződött, amely nyílást fadugóval zárták el, hogy a cső elején beöntött salétromból, kénből és fűzfaszénből kevert port elfojtsák. A hátsó kis nyíláson meggyújtott por robbanó ereje a követ azután messze kilövelte.

A középkor „nehéz” tüzérsége

A robbanó ágyú tulajdonképpen fejlődése akkor kezdődik, amikor a kereskedő városok védelméül használják fel azokat. Az első ágyúöntődékek Augsburgban és Nürnbergben létesültek, az utóbbinak fegyvertárában például már abban az időben több mint háromszáz ágyú volt.

E nehéz mozsarakat nemsokára ostromtámadásoknál is felhasználták. Így Harzburg ostrománál a braunschweigi „Joshua Motte” 375 kilós kőlövedéke vívta ki a győzelmet. Később pedig a bevehetetlennek hitt féllmetes rablólovagvárákat I. Frigyes császár „lomha Grete”-i kényszerítették egymásután térdre. Ezek az ágyúk, mint melléknevük mutatja rendkívül nehézkesek voltak még, vontatásukhoz 30, sőt 50 ló is szükséges volt. Nemsokára azonban megjelenik a kerek ágyútalp, úgyhogy 1494-ben már mozgó tábori és ostromtüzérségről van tudomásunk. A történelmi fejlődés során újabb lépést jelentett a vasgolyó alkalmazása, amely szintén még a 15. században lép a hadtörténelem színpadára.

Az ágyúkat ebben a korban még leginkább maguk az ágyúöntők kezelték, akik tudományukat bizony nem adták olcsón és a hadviselő fejedelmekhez magas zsoldért szegődtek, legtöbbször ácsokkal, illetőleg szolgaszemélyzetükkel együtt.

V. Károly a 16. században Spanyol- és Olaszországban megalapította az első tüzérségi iskolát és bevezette az állandó császári úgynevezett „háztüzérséget”. Ez volt a híres „ultima ratio regis”, a császár végső eszköze; 1914-ben a német tüzérség ágyúin is ez a jelmondat állott még.

A hosszú „csalákgyő” már 450 lépésre léte

Az ágyúk fejlődését igen nagy mértékben lendítette előre a hátpasztalattal szolgáló harmincéves háború. Ekkor születik meg a robbanó

nögtant és a kartács, amely utóbbi inkább a közelharcokban jut jelentőségre. A lövtávolság már 200–400 lépés, sőt a „csalákgyőnél” már 450 lépés.

A francia napkirály és híres erőd-építőmestere Vauban óta azután a tüzérség véglegesen a harcászati lényegét alkotja és azóta olyan szédületes iramban fejlődött tovább, hogy fejlődésének egyes állomásait szinte lehetetlen nyomon követnünk.

Az ágyúk tökéletesítésével különös gondot foglalkoztak a brandenburgi választófejedelmek, így elsősorban I. Frigyes Vilmos, a nagy választófejedelem, aki a porosz tüzérségnek a megalapítója volt. Maga is jól értett az ágyú kezeléséhez és kitűnő lövő hírében állott. Messze földön híresek voltak kéthetenként tartott lögyakorlatai, amelyek gyakran szolgálták fejedelmi vendégei szórakoztatására is.

Nagy Frigyes, a katonakirály előtt a tüzérség a gyalogság és a lovasság mellett harmadik főfegyvernemévé lépett elő. Az újdonsült főfegyvernem bizony az állam pénzét „mintegy feneketlen örvény fogyasztotta”, de a „nehéz mörgök” derekasan megszolgálták a rájuk költött pénzt és az annyi dicsőséges győzelem kivívásában első helyen vették ki a részüket.

Az „őreg” Frigyes a tüzérséget már több osztályra osztotta: a nehéz tüzérség és a lovastüzérség mellett a kis területre összehívott erős tüzérségi tűz megszervezésével megvetette az alapjait a modern idők tüzérségi harcászatának. Érdekes megemlíteni,

Megszületik a hátultöltős vontcsövű ágyú

Mi sem volt természetesebb gondolat, mint az, hogy ha a vonatolt cső a puskánál olyan nagy előnyt jelent, akkor az ágyúnál is alkalmazni kell azt. A vontcső lehetővé teszi a gömbalaku lövedék helyett a hengeralakú lövedék alkalmazását, aminek nyilvánvaló előnye, hogy ugyanakkora nyílású csőnél sokkal súlyosabb, illetőleg nagyobb lövedéket lehet használni és ezáltal természetesen a hatások is aránytalanul növekszik. Az új lövedék viszont szükségessé tette az ágyú mechanikai

A világháború 42-es mozsárágyúja

A tábori tüzérség rövidesen és végleg elkülönül a gyalogsági tüzérségtől. A füstnélküli puskaport feltalálása újabb, a rugószervezetű vízszelű cső, valamint a védőpajzs és a beépített távcső pedig már a mai idők bevezetői.

1906-ban a német tüzérség már ilyen ágyúkkal van felszerelve. A 15 centiméteres nehéz tábori tarack 7400 méter távolságra hord, amelynek a hordképességét 1913-ig 9400 méterre növelik és ezzel a többi hatalmak összes ágyútipusával szemben egyedülálló fölényben van. Külön emlí-

A súly ma már nem játszik szerepet

A világháború utáni békeparancsok egyidejű csendet parancsoltak a fegyverek birodalmában. 1935-ig különösebb fejlődésről nem beszélhetünk, ettől kezdve azonban napjainkig a haditechnika olyan szédületes iramban fejlődik tovább, hogy a mai ember szinte eltompult érzékkel szemléli

hogy halálakor a porosz tüzérség 10 ezer löből és 6000 ágyúból állott!

Napoleon, aki maga is hivatásos tüzérkatona volt, új tüzérségi harcmodort fejleszt ki, amely az elkövetkezendő fél évszázadban egyedül uralkodó volt harcászati terén. Napoleon az ágyúk nagytömegében való harcbevetésének volt a híve. Úgyhogy néha százánál is több ágyút helyezett el egymás mellett. Ezenkívül lassan kifejlesztette az egységes tűzvezetést, míg Poroszországban több mint száz évig tartott még, amíg a tüzértábornoknak, mint általános áttekintésű parancsnoknak, elismerték a szükségességét.

Az ágyú fejlődése nem szünetelt azonban a békésebb korszakokban sem. Mindenekelőtt a tüzérség kiképzése, illetőleg ezzel kapcsolatban a tüzérségi iskolák fejlődnek és a tüzértiszteknek bizony mindinkább alapos gondot okoznak a sokféle és nehéz vizsgák. A béke az elmúlt háborúk tapasztalatain épít tovább, hogy az új, a mind gyorsabb hatások elérésére törekvő háborúra felkészüljön, hogy azután ismét — tapasztalatokat szerezzen. Újabb lépést jelent a vontcsövű gyalogsági fegyver bevezetése, amely az eddig használatos kartácsot teljességgel háttérbe szorítja. A vontcsövű puskával már 450 méter távolságra is biztos célzással lehet lőni, míg a sima csövű puskáknak mindössze 250 méterig volt biztos. Ez viszont azt jelentette, hogy az ütegeket az eddig 300 méter helyett 500 méter távolságra kellett felállítani az ellenséges vonaltól, ami a tüzérség fölényére egyideig természetesen békítőlag hatott, de csak azért, hogy újabb lendületet vegyen a fejlődés továbbvezető útján.

szervezetének fejlesztését, elsősorban zűvárszat alkalmazását. Így születik meg az első hátultöltős vontcsövű ágyú, amely ugyan még kanócos golyóval és így erős, ködös időben nem teljesen megbízható, de mégis óriási fölényt jelent az előbb használatos ágyúkkal szemben.

Az 1870–71-es német-francia háborúban a német tüzérség kizárólag vontcsövű ágyúkkal rendelkezett, amely fölény egyike volt a legfőbb tényezőknél a ragyogó győzelem kivívásában.

tést érdemel még a világháború legendás hírű 42 centiméteres óriási mozsárágyúja, a népszerű „kövér Berta”, amelynek 930 kilogrammos robbanógránátja több mint 9000 méter távolságra hordott és súlya tüzelőállásban meghaladta a 32.000 kilogrammot.

Az első világháború kitérősekor a német tábori tüzérség 3700, a gyalogsági tüzérség pedig 2400 löveggel rendelkezett, amely számok a háború végéig 11.330, illetőleg 4926-ra emelkedtek.

már az ujabbnál-ujabb bonyolultabb-nál-bonyolultabb, valóban csodaszörnyeknek nevezhető fegyvereknek egyenesen napról-napra történő fejlődését. A hatások és a mozgékonyabb közötti régi szakadékok játszi könnyedséggel hidalja át a többszáz lóerejű motor és az azelőtt olyan nagy

Mozik műsora:

APOLLÓ: Valamit visz a víz.
BELVAROSI: Boldog idők.
CASINO: Bohajtani tilos.
KORONA: Nemes Rózsa.

akadályt jelentő súly ma már úgy szólván egyáltalán nem játszik szerepet. Ha pedig még a motorok ereje sem volna elégséges a mesébeillő szörnyetegek továbbszállítására, akkor vasúti szerelvényre építik őket.

Mindnyájunk élénk emlékezetében élnek még azok a lebilincselő hatású képek, amelyeket például a Szabasztopol ostromáról készült híradókban láthattunk. Meggyőző erejű bizonyosságai ezek annak illusztrálására, hogy mire képes korunk haditechnikája. Az alkotó emberi szellem örök nyugtalanságában egy pillanatra sem tud megállni és ha a most folyó példátlan arányú küzdelem mindig újabb és újabb követelményeket állít a hadviselés elé, bizonyára minden, még oly nehéznek látszó feladatot is kifogyhatatlan találékonyságával sikeresen fog megoldani. —bóti—

A Vöröskereszt műsoros estje

A Magyar Vöröskereszt Nagyvárad Fiókja február 19-én, szombaton este fél 7 órai kezdettel a Református Kulturházban a sebesültek és szörvány-magyarok fősegélyezésére nagyszabású műsoros estét rendez. Az est műsora a következő:

Bevezető beszédet mond Arany Paskál premontrai kanonok. — Magyar népdalokat énekel Kodály Zoltán és Bárdos Lajos feldolgozásában a Szent László gimnázium II. o. kórusa. Vezényel András Ede énektanár. — Szavalt. Előadja Kállay Margit. — Verdi: Rigoletto c. operájából Gilda áriája. Hubay: Cremonai hegedős c. operájából Madárdal DeL'Aqua: La Vilanelle. Előadja dr. Papp Tiborné, zongorán kíséri Fischer Margit zongoratanárnő. — Barjók Béla: Este a székelyeknél. Dohnányi Ernő: Humoresques I. Cl. Debussy: Doctor Gradus ad Parnasum. Előadja Fischer Margit zongoratanárnő. — Sarazate: Andalusi népműve. Hubay: III. Csárda-jelenet. Előadja Abonyi István hegedűművész. — Csikos tánc. Előadja Tóth Kovács Ilona, kíséri a Nagyvárad Villamosművek zenekara. Vezényel H. Grám Gyula. — Delibes: Lakmé c. operájából Csengettyű ária. Mozart: Várázsfuvola c. operájából Fikirálynő áriája. Előadja dr. Papp Tiborné, zongorán kíséri Fischer Margit. — Magyar imádság. Előadja a Szent László gimnázium szavalkókórusa. Irtó és vezényli: Babics László tanár. — Szózat.

Jegyek elővételben kaphatók az Orsz. könyvtárakban.

Egy főispán, aki nem lakik a vármegyeházán. A Magyar Tudósító jelenti: Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságának egyik ülésén mentesítették a vármegye főispánját, dr. Szent Iványi Gébert attól, hogy a természetben lakás után járó törvényszerű lakbért fizesse. A véghatározat szerint a közgyűlés azért adta a mentesítést, mert a főispán nem veszi igénybe a természetbeni lakást, hanem a hivatalában naponta saját falusi lakásából jár be.

Nyolc napja tombol a második vitebszki csata

Többszöri támadásokkal sem tudtak területet nyerni a bolsevisták. Adáz küzdelem fejlődött ki az északnyugati szakaszon

Berlin. (MTI.) A keleti arcvonal középső szakaszán folyó harcokról az Interinf a következőket jelenti: A Berezínától délre a bolsevisták támadó tevékenysége átmenetileg csökkent. A vitebszki arcvonalon továbbra is kemény küzdelem folyik. Az ellenség itt már nyolc nap óta folytatja bekerítő kísérletét és most teljes mértékben fellángolt a küzdelem. Vitebszktől délre a bolsevisták többszöri támadásaikkal sem tudtak területet nyerni. Néhány kisebb betörést ellenlökésekkel azonnal eltávolítottunk. Az északnyugati támadási szakaszon még sokkal ádázabb küzdelem fejlődött ki. Itt a szovjet egy keskeny sávban be tudott törni a német védelmi rendszerbe. Néhány órával később azonban az elhódított terület legnagyobb részét még az est folyamán újból fel kellett adnia. Az eddigi jelentések szerint ezen a szakaszon most újabb 26 ellenséges páncélos pusztult el, valamennyi T. 34 mintájú.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal valamennyi szakaszán súlyos harcok folynak. Az általános helyzet a már nyolc nap óta tomboló második vitebszki csatában sem változott. Neveljtől északra, az Ilmen-tótól nyugatra a német erők sikeres helyi vállalkozásokat hajtottak végre. A Pejpusz-tótól keletre a német erők az ellenség ismételt előretöréseivel szemben is megtartották állásaikat. A bolsevisták a finn öböltől délre tevékenykedő erőink ellen támadást kíséreltek meg, de a német nehéztüzérség szétverte őket.

Német hadijelentés a harctéri eseményekről

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon csapataink Nikopoltól nyugatra fekvő területen és Krivoj Rogtól délre ismét sok ellenséges támadást vertek vissza. Cserkaszitól nyugatra, Zsaskovtól keletre, a Berezínától délre, Vitebszk mellett, Luga és a Pejpusz-tó között kemény harcokban ugyancsak sok ellenséges támadást vertünk vissza. A harcok több szakaszon még tartanak. A helyi betöréseket közelharcban vagy ellentámadással visszavetettük és a betö-

főnél folytattuk az elfoglalt terület megtisztítását az ellenség maradványaitól és elfoglaltuk az apriliani pályaudvart. Az ellenségnek új vonalait ellen irányuló támadásai valamennyi fegyvernemünk összpontosított tüzeiben összeomlottak. Az angol-amerikai partraszállás óta a nettunói hídfőnél 4000 foglyot ejtettünk. Az ellenség ezen felül igen sok páncélost vesztett. Az ellenséges állások messzehordó tüzérségünk állandó tüze alatt vannak.

A déli szakaszon Cassino térségében élénk volt a tevékenység. A Cassino városába benyomult ellenséget elkeseredett harcokban ismét kiverítettük a városból. A Cassinótól délre lévő magaslatot ellentámadással visszafoglaltuk. A többi szakaszok közül az ellenség csak a gaetai szaka-

szon indított támadásokat magaslati állásaink ellen, melyet részben közelharcban, részben ellenlökéssel visszavertünk. A monacói tengeröböl környékén a tengerészeti biztosító járőreink 5 ellenséges repülőgépet lőttek le. Légiharcokban az ellenség két további gépet is vesztett.

Német távolsági repülőgépek Island keleti partjainál elsüllyesztettek egy 3000 tonnás ellenséges tartályhajót.

Északamerikai bombázó kötelékek tegnap a déli órákban erős vadászvédelem mellett berepültek Közép-Németország fölé. Az azonnal közbelépő légháritásunk megakadályozta az ellenség összpontosított támadását. A vaktában ledobott bombák főleg Braunschweig lakónegyedét érték. Eddig beérkezett, még nem teljes jelentések szerint 51 ellenséges repülőgépet lőttünk le, közülük 34 négymotoros bombázógépet. Ellenséges repülőgépek szerdára virradó éjszaka zavarórepülést végeztek Észak- és Nyugat-Németország felett és egyes helyeken bombákat dobtak le.

lenti: Ceylon szigetének katonai táborhelyein és repülőterein az utóbbi időben sorozatos robbanások történtek. A pusztítás oly nagyméretű, hogy a csendesóceáni háború terveinek egész sora egyelőre kivihetlenné vált.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán sajtó jelentése szerint Budhidaung területén ellenséges erők körülrkítése annyira teljes, hogy a bekerített két hadosztály utánpótlása már csak légi úton lehetséges.

Légiriadó Londonban

Amszterdamból jelentik: (MTI) Nint az angol hírszolgálat jelenti, Londonban pénteken este — ezen a héten először — megszállták a légvédelmi szíriának. Azután erős légvédelmi ágyuzás hallatszott.

Helsinki. (MTI.) Mint a finn hadijelentés közölte, péntekre virradó éjszaka mintegy 150 szovjet repülőgép támadást intézett a helsinki felé fekvő Kotka kikötőváros ellen. Ellenséges gépek ezuttal nem repültek a finn főváros fölé.

Stockholmból jelentik: (MTI) Mannerheim tábornagy elhagyta főhadiszállását és felkereste Rytí elnököt, hogy megbeszélést folytasson vele.

Newyork. (Bud. Tud.) Venezuellából hírek érkeztek, amelyek arról szólnak, hogy Columbiában viharos lefolyású kongresszusi ülés után forradalom tört ki.

Levelét írt Sztalin Churchillnek a lengyel kérdésre vonatkozóan

Zürichből jelentik: (MTI) A Daily Herald idézi a Newyork Herald Tribune jelentését, amely szerint Stalin a múlt pénteken a moszkvai brit nagykövetnek eljuttatta Churchill miniszterelnök számára a lengyel kérdésre vonatkozó levelét. Ez válasz Churchill levelére. Stalin levelének tartalmáról részletlet nem közölnek, csak annyit mondanak, hogy Stalin kifejtette a szovjetkormány álláspontját.

Stockholmból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat jelenti, hogy a szövetséges nemzetek végrehajtó bizottsága magáévá tette Churchill miniszterelnök nyilatkozatát, amely szerint a brit kormány nem ismer el semmi olyan területi változást, amely a há-

resí helyeket megtisztítottuk. Eredményes ellentámadással egy ellenséges harccsoportot szétvertünk. — Pogreviscsától délre felmorzsolttunk egy körülzárt ellenséges harccsoportot. Az ellenség itt 1200 halottat, többszáz foglyot és nagymennyiségű hadianyagot vesztett. A Pripjettől délre egyik páncélos hadosztályunk csapatai meglepetésszerű előretörés közben szétverték egy ellenséges lovasköteleket. A középső szakaszon különösen kitűnlette magát a 131. hadosztály Jordán altábornagy parancsnoksága alatt, továbbá a 102. porosz gyaloghadosztály Hitter altábornagy parancsnoksága alatt. Délolaszországban a nettunói hídfő-

Eddig 500 holttestet találtak a pápai nyaraló területén

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Castelgandolfo ellen február 10-én intézett ellenséges légitámadásnak igen sok áldozata van. Különösen nagy volt az áldozatok száma a pápai palota helyiségeiben és a kerti épületekben, a mintegy 15.000 menekült körében, akiket a harctérhez közel elő helyiségekből helyeztek el ott. Pénteken reggelig 500 holttestet találtak, de azt hiszik, hogy legalább még 100 van a romok alatt. A támadás idején sok menekült a pápai istállók közelében tartózkodott,

tejkiosztásra várva. Ezek közül sokat eltemetett egy lezuhanó fal.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol-amerikai légihaderőnek Castelgandolfo, a pápa nyári székhelye ellen február 10-én végrehajtott támadása alkalmával sok apáca, papnövendék és katolikus pap életét vesztette. A halottak és sebesültek végleges számát még nem tudták megállapítani, mert még mindig vannak halottak és sebesültek a romok alatt. A bombák egy templomot is szétromboltak.

Nagy erővel folyik a német ellentámadás a nettunói hídfőnél

Zürichből jelentik: (MTI) Washingtonból jelentik, hogy Patterson belügyminiszteriumi államtitkár, csütörtökön este a sajtóértekezleten óva intett attól, hogy a nettunói hídfő hadműveleik korai derűlátással néztek meg. A német ellentámadás nagy erővel folyik és nem szabad szem elől tévesztetni, hogy óriási veszély fenyegeti az angolszász erőket.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a pénteki sajtóértekezleten Roosevelt azt a kijelentést tette, hogy a Rómától délre kialakított szövetséges partraszállási hídfőnél a helyzet rendkívül feszült. Roosevelt azt is mondta, hogy jó időért számíthatnak.

Stockholmból (MTI.) Az Interinf je-

ború idején jött létre, az érdekelt felek szabadon nyilvánított kölcsönös megengedése nélkül.

Az alsóház 25 tagját állami szolgálatban foglalkoztatja az angol kormány

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Eden külügyminiszter — a brit híroroda szerint — az alsóház pénteki ülésén válaszolt Bevan munkáspárti képviselőnek, a csütörtöki ülésen a kormány ellen intézett támadására. Többek között kijelentette, hogy amikor Hoare Madridba ment, 5 nem igen számított arra, hogy hat hónapig marad ott. Hoare azonban most is ott van és emiatt azt következteti, hogy Hoare elismerés illeti. Ami a Hoare által Spanyolországban követett politikát illeti, az a brit kormány politikája és nem Hoareé. Ha ezt a politikát egy brit képviselő támogatja, akkor nem Hoare, hanem a brit kormányt támogatja. Az alsóház egyúttal felhatalmazta a kormányt, hogy a Ház 25 tagját állami szolgálatban foglalkoztassa. Arra a javaslatra, hogy ez a törvény az eredeti egy év helyett csak hat hónapra szóljon, Eden így válaszolt:

— A nemzetközi válságos helyzet éppen olyan feszült, mint az elmúlt évben volt. A legközelebbi idő a háború legkeményebb szakaszának bizonyul. Ebben az időben nem szeretném új emberrel betölteni a madridi nagykövetséget.

Hetvenezer menekült él Svájcban

Genf. (MTI.) Berni közlés szerint Svájcban 70.000 menekült él, közülük 40 ezer katona és 30 ezer polgári személy. A háború elején, 1939-ben mindössze 6—7.000 menekült tartózkodott Svájcban, túlnyomó részt németek, akik politikai, faji vagy vallási okokból hagyták el az országot. Azóta sok francia, lengyel, olasz és más menekült került Svájcba.

Bevezetik a polgári közigazgatást a megszállt olasz területen

Genf. (MTI.) A brit hírszolgálat jelentése szerint Badoglio pénteken kiáltványban jelentette be, hogy az egyesült nemzetek az olasz kormánynak átszándékoznak adni a szuverén jogokat bizonyos területeken „olyan körülmények között, amelyek a háború eredményes tovább folytatását nem gátolják”. Az olasz kormány megígérte, hogy a szövetségesek részéről e napig kibocsátott minden rendelkezés továbbra is teljes egészében érvényben marad.

Erzsébet trónörökösöd megkapja a walesi hercegnő címet

Amszterdam. (MTI.) Az angol hírszolgálat jelenti Londonból: Erzsébet hercegnő április 21-én tölti be 18. életévét. A walesi parlamenti párt Lloyd George vezetésével mozgalmat indított, hogy a hercegnő megkapja a walesi hercegnő címet. Javaslátát a parlament minden pártjának tagjai, valamint Wales hivatalos és nemhivatalos rétegei is támogatják.

Lieuzabomból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat newyorki híroroda szerint egy utászállító repülőgép, amelyen 21 utas és három főnyi személyzet utazott, a Mid-Atlantic zónában az áldozatok száma még nem ismert.

Három évi fegyházat kapott a vasuti tolvaj

Nagyvárad, febr. 12. Vincze Fekete István budapesti kertészsegéd, akit két ízben ítéltek már ellopásért, utóbb a budapest—nagyváradj vasútvonalát választotta működése színhelyéül. Összesen kétféle lopást követett el a vonaton, de csaknem kivétel nélkül katonák voltak a szenvedő alanyok. Lopott többek között ruhákkal telt bőröndöt egy főhadnagytól, s zsoldkönyvet és szabadságos levelet egy alvó szakaszvezetőnek a fülkében felakasztott kabátjából. Következő alkalommal — szintén a budapest—nagyváradj vonalon — összeismerkedett egy katonával, s az idegen zsoldkönyv és szabadságos levél birtokában elbűszkölkedett vele, hogy ő is katona. Ily módon bizalmat ébresztett maga iránt a katonában, aki

röviddel később meg is kérte, hogy vigyázzon a csomagjára, amíg a dolgát elintézi. Vincze Fekete meg is őrizte a csomagot, de a maga részére. További lopásokat követelt még el azután is a vonaton, de amikor a legelső katonaholmit értékesíteni akarta, rajtacsípték és eljárás indult ellene. Úgyt mondja, hogy a tárgyalta a nagyváradj törvényszék dr. Patzko Zoltán bírója és Vincze-Fekete Istvánt, aki dadogva bár, de mindent beismer, hétérendbelj lapás büntette miatt összbüntetésül 3 évi fegyházra ítélte, melyből az előzetes letartóztatásban eltöltött 1 hónapot kitöltöttnek vett. Az elítélt enyhítésért, a kir. ügyész súlyosbírást fellebbezett.

Kályhacső, mint takaréksütő és egyéb érdekes magyar találmányok

A Szabadalmi Biróság nál ismét több érdekes magyar szabadalmat jelentettek be. Bartha Szabolcs állítható szárnyú hajócsavart talált fel. Bartha Tivadar tojásipótló előállítására kapott szabadalmat. Fekete Géza né olyan kályhacsövet szerkesztett, amely egyben mint takaréksütő használható. Filipoff György szilánkmentes ívegek előállítására szabadalmaztatott egy új eljárást. Juhász József önműködő villanyvilágítást ki- és bekapcsoló szerkezetet talált fel, mely ajtókra és ablakokra alkalmazható. Ez különösen az elsötétítési rendelet betartásánál alkalmazható célszerűen. Kovács Lajos membránnal működő villamoskapcsolót talált fel. Liliom Sándor olyan kerékpárvázat készített, mely beépített légszivattyúval rendelkezik, tehát könnyen lehet a kerékpárt felpumpálni. Láposci Jó-

zsef új eljárást és berendezést szabadalmaztatott a befagyott vízvezeték és egyéb csövek kiolvasztására. — Mauthner Imre eljárást dolgozott ki lábnyomat készítésére. Meretey Zoltán rongálás ellen védett dugaszolható villanylámpát talált fel. Molnár János olyan gyermekágyat szerkesztett, mely fotellé, asztallá és játéketreccé alakítható át. Szilágyi János repülőgépekkel való bombavetéshez célzóberendezést szabadalmaztatott. Szabó Imre újszerű fenhető önhorotva készüléket talált fel. Somkuti Lajos elektromos riasztócsengőt készített, mely főleg légvédelmi célokra használható. Strausz Egon eljárást szabadalmaztatott vitaminos készítmények kedvező élettani hatásának fokozására. Tarján Ferenc ugyancsak új eljárást talált fel hangok rögzítésére és visszaadására.

A mérnöki kamara díjszabása csak tagjaira vonatkozik

— mondotta ki a Kuria.

A Magyar Tudósító jelenti: Stern Pál okleveles építész 19.128 pengő megfizetése iránt pert indított dr. Wilhelm Károly ügyvéd ellen. Keresetében előadta, hogy mint okleveles mérnök és építőmester, 1936 novemberétől 1940 közepéig az ügyvéd részére házvételekkel kapcsolatban szaktevékenységet végzett és ennek honoráriumát kérte. Így az akkor még épülőfélben lévő Endresz György-tér 6. szám alatti ingatlan megvásárlásával kapcsolatban részben becslést, — részben szakértői működést fejtett ki. A házért 300.000 pengőt kértek. 1939 szeptemberében a Pózsonyi-út 3. számú bérház becslést készítette el. Az ingatlan értéke 450.000 pengő volt, de Wilhelm Károly a házat — véleménye alapján nem vette meg.

Ugyancsak a hónapban a Rákóczi-út 40. számú ház becslést készítette el. Az eladó 450.000 pengőt kért. Novemberben a Király-utca 82. számú házát becsülte meg. A ház értéke mintegy 600.000 pengő volt. Decemberben a Liliom Károly-utca 37. szá-

mú házat, amely közel félmillió pengőt ért, kellett megbecsülnie. Ugyanez a feladata volt a Tátra-utca 25. számú háznál, amelyet Wilhelm 350.000 pengőért meg is vett. 1940. februárjában megbízást kapott a Galamb-utca 3. számú ház építkezésének ellenőrző szakértői munkálataira. Ugyanakkor az évek a nyarán átvizsgálta a Vas-utca 2-b. számú házra vonatkozó műleírást és rajzokat. A tulajdonos a házat 575.000 pengőért adta el. Végül az ügyvéd megbízásából elkészítette az érsekújvári konzervgyár terveit.

A törvényszék, majd a tábla dr. Csiky Károly tanácsa megállapították, hogy az építész nem tagja a kamarának és nem volt tagja akkor sem, amikor a fenti munkálatokat végezte. Bár ezek a munkák — mondotta ki a Tábla — a mérnöki munkák díjszabása tárgyában kiadott 93.292-1928. K. M. számú rendeletben felsorolt munkálatok alá esnek, ezekre a díjszabás rendelkezései mégsem vonatkoznak, mert felperes nem tagja a mérnöki kamarának. Ugyanis az 1923.

évi XVII. t. cikk a mérnöki kamara tagjainak díjazásáról rendelkezik, így az annak alapján kibocsátott 93.292-1928. K. M. számú rendelet is csak a mérnöki kamara tagjaira irányadó. Felperes kereseti igényét csak akkor számíthatná fel a rendelet alapján, ha különkötötte volna, hogy munkadíjai a mérnöki kamarai díjszabás teleinek megfelelően lesznek díjazandók. Ilyen kikötés azonban nem történt. Tehát a mérnöki díjszabásban foglalt díjtételek csak tájékoztatásul szolgálhatnak ebben az esetben és csak a tiszteletdíj legfelsőbb határának tekinthetők.

A tábla 5700 pengőt állapított meg a mérnök részére. Stern Pál felülvizsgálati kérelmére az ügy a Kuria dr. Dávid István tanácsa elé került, amely a Tábla ítéletét jogerőre emelte. Helyes a Táblának az a megalapítása — hangzik a kuriai ítélet indoklása — hogy a 93.292-1928. K. M. számú rendeletben felsorolt munkadíjak kizárólag a Mérnöki Kamara tagjai által végzett munkára vonatkoznak. Támogatja ennek az állásfoglalásnak a helyességét a törvény 4. paragrafusa, amely a mérnökök erkölcsi és anyagi érdekeinek oltalma és előmozdítása céljából szervezi meg a mérnöki kamarát és az 5. paragrafus, amely egyebek között a kamarai tagok erkölcsi tekintélyének jogai érdekeinek védelmét, működésük szabályszerűségének ellenőrzését jelöli meg a mérnöki kamara rendeltetése gyanánt. A helyes magyarázat tehát az, hogy ugyancsak a mérnöki kamarai tagokra vonatkozó hatállyal kívánta a törvény megalkotni a mérnöki díjszabást.

Saly József MÁV tanácsos kiténtetése

Nagyvárad, febr. 12. Vitéz Bóly Alajos vezérezredes, az Ifjúság országszerte vezetője a leventeképzés és nevelése érdekében kifejtett érdemei elismerésül Saly József MÁV. tanácsos, műszaki tanácsos részére az I. osztályú Levente Díszjelvényt adományozta.

A kiténtetés általános örömet kellett azokban a körökben, ahol Saly Józsefet, mint a nagyváradj társadalmi élet közkezdvelt és megbecsült tagját, a kiváló sportembert és lelkes ifjúsági vezetőt ismerik.

Csütörtökön dr. Soós Béla debreceni egyetemi tanár tart előadást a Szabadegyetemen

A Szabadegyetem II. félévének 7-ik előadását február hó 17-én, csütörtökön 5 órai kezdettel dr. Soós Béla, a debreceni Tiesza István Tudományegyetem ny. r. tanára tartja: *Ujabb magyar regények* címen. Ismertetni fogja a történeti, társadalmi és az úgynevezett paraszt regényt. Az előadás a városokhoz a dísztermében csütörtökön 5 órakor kezdődik. A Szabadegyetem vezetősége kéri az ifjúságot, hogy a karzatán foglaljon helyet.

Ausztráliától kérnek szentet az angolok. Ankarából jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat Camberraj jelenti, hogy a brit hírszolgálat szerint Curtin miniszterelnök a képviselőház ülésén bejelentette, hogy mind a brit, mind pedig az Egyesült Államok kormánya arra kérte Ausztráliát, küldjön szentet az európai harcokra.

Hogyan látták 11 évvel ezelőtt a mai háborút?

A HOLNAP HÁBORUJA

— akár az ókor és középkor borzalmas mézarlásai —
NÉPIRTÓ HADJÁRAT LESZ

Igen érdekes és tizenegy év távlatából különösen elgondolkasztató cikk jelent meg a „Nemzeti Ujság” hasábjain 1933 október 29-én. Az érdekes fejtegetést teljes egészében alább közöljük.

Az a régiebb felfogás, hogy egy új háború lényegileg úgy, vagy hasonló módon kezdődik, mint ahogy a legutolsó albanmaradt, alapos cífolatot nyert. Már a világháborút különböző fázisokra osztotta az ugrászerűen fejlődő haditechnika. Azóta pedig új harcmezőket találtak fel a tökéletesítettek a régieket, míg másokat, mint elavultakat, kielejeztettek.

Az újítások annyira forradalmi jellegűek, hogy nem csupán a stratégia elveit, hanem az államvezetést, a politika művezetést a módszereit is befolyásolták, sőt megváltoztatták.

A világháború még bizonyos általában elfogadott formalitások után tört ki. Háborus ürügy, hosszú húzavona, alkudozás, igazítás, közvetítés, ultimátumok, hadüzenet és mozgósítás után a fegyverek vették át a politika szerepét.

A cél ekkor még az volt, hogy akaratunkat az ellenségre rákényszerítsük. Ezért az ellenség haderejét meg kellett vernünk s annak megtörténte után kedvező békét kötni.

Nagyon valószínű, hogy a ma hábo-

rúját sokkal kevesebb formalitás előzi meg, mindenekelőtt azért, mert az általános bizalmatlanság példátlan méreteket öltött s mindenik állam attól fél, hogy a másik megelőzi.

A hadviselésben mindenkor a megelőzésére, meglepetésre törekedtek aminek előzőr is nagy erkölcsi hatása van, másrészt pedig a kezdeményezés óriási előnyét adja.

Mielőtt a korszerű háború lezajlásának körülményeit vázolnánk, mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy ez csak abban az esetben történhet, hogy ha a szembenálló felek körülbelül hasonló erejűek s modernül vannak fel-fegyverkezve. Egy fel-nem fegyverzett állam háborúját egy felfegyverzettel, el sem lehet képzelni, mert hisz a gyengébb fél ezt minden körülmények között elkerüli s ha mégis kitörne ilyen háború, akkor ez voltaképpen nem is háború, hanem egyoldalú eljárás volna, amivel szemben legajánlatosabb a passzív ellenállás. *Hogy a jelenlegi feszült világpolitikai helyzet dacára — bármennyi háborus ok volna is — nem kell egy új világháború kitörésétől tartani, annak egyrészt a legelőszóban szembenálló felek erőinek egyenlősége az oka, — másrészt pedig az érdekelentétek annyira bonyolultak, hogy ezideig még nem alakulhatott ki két, egymással határozottan szembenálló tábor. De el fog jönni ennek az ideje is.*

A géptechnika harci csodái az új hadviselésben

A ma háborújában nem csupán a hadseregek harcolnak egymással, hanem minden ország latba veti összes rendelkezésre álló anyagi és szellemi erejét is. A hadviselési képességet, amely mindezt magába foglalja, „potenciál de guerre”-nek nevezik.

A világháború óta mint önálló fegyvernem hatalmasan kifejlődött a repülés. A gépek ereje, megbízhatósága, hatótávolsága óriásilag megnövekedett. Kétütemű működő gépfegyverekkel, sőt ágyúkkal vannak ellátva s ma már nem csupán a gigantikus nagyságú léghajók, hanem repülőgépek is szállíthatnak csapatokat, amelyeket esetleg az ellenség arcvonala mögött, a háttérben raknak ki és használják fel speciális feladatokra, esetleg „vertikális” átkarolásra. A légierők mellett domináló szerepük van a különféle tankoknak és kisebb-nagyobb páncélos gépkocsiknak. — *Vannak tankok, amelyek automobilszerűségével száguldanak az úton, majd hirtelen hernyó-láncos terepjárókká változtathatók át, sőt nekikemennek a fo-*

lyóknak és átúsznak vagy a fenekeén átúsznak. Víz- és gázmentesen elzárható, páncéltartó erős és gépfegyverekkel s gyorstűzelő ágyúkkal berontanak az ellenséges oszlopok vagy rajvonalak mögé.

Ezeket a harci eszközöket még a legfejlettebb iparu államban sem lehet máról-holnapra ezrével előállítani vagy titokban gyártani s rejtegetni.

Ami a repülőket illeti, a kereskedelmi gépeket aránylag rövid idő alatt át lehet alakítani harcgepekké. — bár ez utóbbiakkal szemben kategóriáik szerint ma már speciális követelményeket kell támasztani. Nagyon valószínű, hogy az átalakításhoz már nem lesz elég idő!

A régi háborúkat a nagy lovasörmégek vezették be. Berontottak az ellenséges országba, megzavarták a felvonulást és gyülekezést, majd később megállapítva az ellenséges erők helyzetét és elosztását, a hadseregek szárnyain foglaltak helyet s üldözésnél vagy visszavonulásnál nagy szolgálatot tettek még a legutóbbi háborúban is, ha he-

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Gondos háziasszony jóízűen nevet, mert
Diana sósborszeszt
üvegcserevel olcsóbban vehet

lyesen használták fel őket.

Most már a lovasörmégek szerepének első részét, a távolfelderítést, valamint a gyülekező ellenség megzavarását a repülőket vették át, míg a lovasság — korszerűen átszervezve — leginkább a páncélos alakulatokkal kapcsolatban léphet működésbe a hadjárat első fázisában.

Aki úr marad a levegőben, az úr marad a háborúban is

A holnap háborújában immár nem az a cél, hogy az ellenség haderejét leküzdve akaratunkat rákényszerítsük, hanem hogy összezúzzuk, megsemmisítsük, vagy legalább is végzetesen meggyengítsük, — az ellenséget tehát nem csupán katonailag kell tönkretenni, hanem gazdaságilag, sőt népileg is.

Hogy mi várható ezen a téren a jövőben, amikor a hadvezetőségek a légi haderőkben, motorizált és mechanizált harci eszközökben rettentő fegyverekre tettek szert, amelyek ugyyszólván negyedórák alatt pusztulást hozhatnak virágzó országokra. — találoán fejtejtette ki az egyik angol képviselő az alsóház ülésén:

...látezőlag barátságos viszonyban álló államok, amelyeknek lakossága ma még nem is gondol háborúra, holnap városaikat romokban, országukat lángokban látják, még mielőtt egyáltalán tudatára jöhettek volna, hogy mi történni mindez?

Megisméltódnék tehát az ó- és középkor népiértó hadjáratait s a pusztulást az emberi gonozságtól mintegy függetlenül, automaticce előidézők a modern harc eszközök romboló erői.

A háborút az ellenséges felek légi-erői és géperejű páncélos alakulatai vezetik be, amelyek — mondhatni percek alatt — megkezdik a hadműveleteket, mert amikor már a diplomáciai viszony feszültté vált, harckezültségbe helyezték őket.

Habár nagyobbabású légiháború lezajlására nincsen hadtörténelmi példa, az bizonyos, hogy a megelőzés és meglepetés, rajtaütés éppen itt fog a legnagyobb szerepet játszani. Erre a legutóbb lezajlott japán—kinai háború is tanúsággal szolgál, így pl. amikor a kis számú japán repülő a mukdeni repülőtéren, hangárai előtt álló, több mint száz kitiűő, amerikai eredetű kínai repülőgépet megleptek s harc képtelené tettek, illetőleg elfogták. A sanghaji harcokban is kitiűő szolgálatot tettek a japán repülőek, bár ez alkalommal megbosszulta magát a nagy bombázó egységek csekély száma.

A légi flották nagysebességű felderítői és vadászgépei bevezetik a harcot s rájuk hárul az a feladat is, hogy az ellenséges légierőket leküzdjék s a légi fölényt kivívják. A bombázó gépek viszont elsősorban is az ellenséges centrumait, városait, ipartelepeit, vasutait, hidjait rombolják le. Amennyiben az egyik fél kivívja a légi fölényt, nagy kérdés, hogy egyáltalában sor kerül-e már nagyobbabású hadműveletekre.

Légítámadás ellen leginkább csak a levegőben lehet védekezni, a földi légvédelem értéke nagyon is kétes, legfeljebb a nagyon alacsonyan intézett támadások ellen járhat némi sikerrel. Az aki úr marad a levegőben, valószínűleg úr marad a háborúban, kivéve, hogy a küzdelemben akkora veszteségeket szenvedett, hogy a megmaradt légierők igen csekélyek.

De ha csak néhány száz repülőgégy marad is, ez teljesen elegendő a hadjárat sorsának eldöntésére. *A védtelen városokra borzalmas sors vár.* A robbanó anyagokkal megtöltött torpedók a pincékbe kergetik le az embereket, ahova azonban nemsokára utánuk mennek a levegőnél nehezebb gázokkal megtöltött bombák. Végül a pusztulást teljessé teszi a kisebb-nagyobb gyújtóbombák, amelyek olthatatlan lángjukkal tűzfészekké változtatják a romhalmazt.

Amíg a lezajlott világháborúban nálunk a háttérzág egyes részei — így pl. Budapest is, — az ellenséges fegyverektől egyáltalán nem szenvedtek (Bécs felett azonban elrepültek olasz gépek, bár bombákat nem dobtak le, csak D'Annunzio néhány rosz dythirambusát), már Londont és Párizst rettegéssel töltötték a német Zeppelinek és „Góthák”. Hogy nagyobb eredményt nem értek el, amely esetleg döntésre vezethetett volna, annak oka a gépek tökéletlenségén kívül az ellenség kitiűő légvédelme volt, amelyet a számbeli, majd minőségbeli fölény tett lehetővé.

Most azonban mindenki benne lesz a háborúban s nem lehet tudni, hogy a harc téren nem lesz-e nagyobb a biztonság, mint a háttérzágban, a nagy városokban és ipari centrumokban, amelyekben egyetlen repülőgégy nagyobb károkat okozhat, mint egy nehéz üteg lövegei.

A jövő háborúja Wells legutóbbi regényében kifejtett elképzelése szerint mintegy el fog posványodni s a végleg kimerült harcoló felek ajultan maradnak a porondon s anélkül, hogy formális békét kötönnék, abbahagyják a harcot. Ez az, ami teljességgel elképzelhetetlen. Még Japán és Oroszország között sem, ahol pedig végtelenbe nyúló területeken harcolhatnának. Egy nagyobb harcok nélküli hadiállapotot legfeljebb talán az Unió és Japán között tétélezhetnök fel, mert ebben a kivételes esetben valószínűleg egyik fél sem kockáztatná meg, hogy hajóhadával sok ezer kilométeren áthajózza s magát út-

Mielőtt

ZONGORÁT venne, eladna, vagy javíttatna, forduljon bizalommal szakemberhez.

Jámbor Antai

zongorakészítő-hangoló
Várady Zsigmond utca 31. szám
Telefon 15 05

Bármilyen
Ingatlan
adásvétel, csere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor 19. Telefon: 27-70

közben a legkülönbözőbb esélyeknek ki-
téve a másik felet a hazai vizeken tá-
madja meg. Itt meg kell jegyezni, hogy
a repülés kifejlődése a tengerészeti stra-
tégiában is döntő változásokat hozott

Hiábavaló a leszerelés, ha a háborús okok el nem tűnnek

Még ha a naiv álmódok által elkép-
zelt részleges, vagy akár teljes leszerel-
és megvalósulna is, a háború minden
horzalmával kiújulhat, hogy ha a habo-
rus okokat ki nem küszöbölik. A keres-
kedelmi repülők a teljes leszerelés da-
cára is megmaradnak s konfliktus ese-
tén rövid idő alatt harcra repülőkké
alakíthatók át. De még át sem kell őket
nagyon alakítani ahhoz, hogy bombá-
kat vegyenek fel és dobjanak le, ami-
vel azután körülbelül ott lennének, ahol
a leszerelés előtt voltak.

Már pedig a robbanó anyagok és mér-
ges gázok gyártását eltüntetni annál ke-
vésbé lehet, mert hiszen ezeket a ké-
miai gyárak békés ipari célokra is ter-
melik, mert nélkülözhetetlenek.

Az sem tenne nagy különbséget, hogy
a részleges leszerelés megvalósításával
pl. a nehéz tüzéséget megsemmisíté-
nek és ehhez az esetben az emberek 42.
vagy 60 cm-es lövegek helyett esetleg
csak 10 cm-esekkel lőnének egymást
agyon.

A mai politikai és gazdasági rendse-
rek mellett azonban még az ilyen rész-
leges leszerelés kilátásai is vajmi ese-
kélyek. Ezt elsősorban is a nemzetközi-
leg megszervezett s féltelmes politikai
befolyással rendelkező hadianyaggyá-
rosok és hadseregszállítók nem enged-
nék. Ők és zsoldjukban álló politikus-
ok a háború apostolai s ezért elsősor-
ban is őket kellene ártalmatlanná ten-
ni az emberiség által hön ohajtott béke
érdekében.

De még ennél is fontosabb volna.

Február 15-ig be kell adni az utcaburkolás íránti kéreimeket

Nagyvárad thj. város polgármes-
tere 435-1944. VI. szám alatt az
alábbi hirdetményt adta ki:

Felhívom Nagyvárad thj. város bel-
területi ingatlanulajdonosait, hogy
amennyiben utcájukat burkoltatni
óhajtják és hajlandók a burkolási
szabályrendelet értelmében rájuk
eső burkolási költséget megfizetni
és felszólításra azt előre is befizetni,
akkor a Burkolási Szabályrendelet 9.
§-a értelmében a burkolni kívánt
utca, vagy utcaszakasz mellett ingat-
lannal rendelkező telektulajdonosok
együttesen kérjék az illető közterület
burkolását. Az együttes kérelmet
azonban a közterület mellett fekvő
ingatlanok homlokzati hosszúságá-
nak legalább kétharmad részét ki-
tévő ingatlanok tulajdonosai kell,
hogy aláírják.

Az erre vonatkozó kész kérvény-
írlapokat a városháza, II. em., 2. sz.
alatt, 11-től 14 óráig a Műszaki Ügy-
osztályban lehet igényelni.

létre, eőt még a hajóépítés kurzusát is
befolyásolta.

A légi fölény kivívása a tengeri há-
borúban is döntő jelentőségű lesz s a
győzelmes légierők elárasztának az el-
lenség óriáshajóit s azokat rövidesen
megsemmisítének. Eppen azért most
már aligha fognak többé szuperdread-
noughtokat építeni, hanem — már csak
a költség miatt is, — követve a német
„Deutschland” tizezer tonnás „szub-
csatahajó” típusát, kisebbeket építe-
nek, amelyek nem nyújtanak nagy cél-
pontot.

hogy ha azokat az okokat, amelyek ön-
magukban hordják a háború esirait,
meg tudnák szüntetni. Ehhez azonban
egyelőre még hiányzik a kölcsönös bi-
zalom, jóakarát és önzellenség. Való-
ban: az emberiség egy új középkor
előtt áll, de annak előnyei nélkül.

R—K—N

A 63 éves csendőrség

Vidám kürtészó hallik, az utcákon
megállnak az emberek. A magyar em-
ber ilyenkor valahogyan mindig jelfi-
gyel, valahogyan mindig új a menetet
fűvő kürt dallama. Megállunk egy pil-
lanatra és hátranézünk. A látvány meg-
fog, mi is állva maradunk.

Hosszú, nyílegyenes oszlopsorok alatt
reng a föld. Büszkén leng a kakastoll.
Egy falusi nőnlke sóhajtja mellettem
megilletődötten: „Istenem, mennyi
csendőrt!”

Nekünk, nagyváradiaknak többször
van részünk abban a nagyszerű látvá-
nyosságban, amit egy nagyobb csendőr-
csapat felvonulása nyújt, mert az or-
szág egyik legnagyobb csendőr-kiképző
alakulata itt van. Megállunk a járda
szegélyén és nézzük őket. Nézi a nőnl-
ke és nézik sokan mások. Valami le-
nyűgözi a szemet. Bizonyára csak ke-
vesen gondolnak ilyenkor a csendőrhí-
vatás komolyságára. Kevesen gondolnak
arra, hogy mennyi veszéllyel száll szem-

Búzapontértékben kap ipari cikket a gazdaközönség

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
Péntek délelőtt a Közellátási Hiva-
talban gazdaértekezlet volt, amelyen
megjelentek a mezőgazdasági érdek-
képviselők képviselői. Ott volt
Szász Lajos közellátási miniszter és
Juresák Béla államtitkár, akik tájé-
koztatták az értekezlet tagjait. A he-
szolgáltatás rendszerének egyes vál-
tozataival kapcsolatban az államtit-
kár közölte hogy az aranykoronán-
kénti beszolgáltatás búzapontértékét
50-ről 40-re csökkentik, ugyanakkor
azonban a jövőben a rétet és legelőt
is beszolgáltatással terhelik. Az ed-
digi három osztály helyett a jövőben
négybe sorolják a beszolgáltatandó
terményeket. A negyedik osztály a
hűselltátás megoldására szolgál. Azu-
tán arról beszélt, hogy miként akar-

ják a mezőgazdaságot iparcikkokkal
ellátani. Számításokat végeztek, me-
lyeknek az az eredményük, hogy a
gazdaközönség részére a különböző
ipari cikkeket búzapontértékben
utalványban, vagy áruban adják ki.
Részletes adatokat sorolt fel arról,
miként megvalósítani e terveket,
például a lábbeli ellátásban. Azután
a ruházkodásról, kender- és lenellá-
tásról, végül a vasáruellátásról be-
szélt.

Utána Szász Lajos miniszter azt a
meggyőződését hangoztatta, hogy ma
a közellátás bitosítása érdekében
mindent meg kell tenni. A miniszter
beszéde után különböző felszólalá-
sok hangzottak el, melyekre a mi-
niszter és az államtitkár részlesen
válaszolt.

be naponta a magyar csendőr, a bü-
zőkkel folytatott örök harcában, a köz-
biztonsági szolgálat sokezer órhelyén
szerte az országban. Nem gondolnak,
nem gondolhatnak arra, mert nem tud-
ják, hogy milyen kemény a szolgálatuk,
hogy magánéletük jóformán nincs és
hogy mennyi csendőrvért folyt már el
a rendbontókkal vívott néma, hősi küz-
delemben.

Nem, nem gondoltak ők ezekre. De
hát akkor mi mégis az a varázs, ami
megállította őket, a dolguk után siető-
ket s ami tízedszerre, századszorra is
megállít minket? A kakastoll? A ruha?

Elképzelhető diszesebb egyenruha,
pompázóbb, élénkebb színek, kiagyalt,
mutató fűveg. Elgondolkozom: kere-
sem a választ. A választ az arcokon, a
nőnlke s a többiek arcán. Keveset tu-
dunk róluk és mégis megcsodáljuk
őket.

Már Isten tudja hányadszor néztem
én is ezt a pompás menetet és néztem
a magános csendőrvért, amikor meg-
találtam a választ.

Nem a külsőség állít meg, nem! Nem-
csak a szemünk gyönyörködik, hanem
az, ami mélyebbre hatolt, az, ami meg-
fogja a lelket: a férfiaság, fegyelem,
öntudat, keménység, megbízhatóság. Ez
az, amit sugároz ez a menet. Ez az,
ami imponál még azoknak is, akik ma-
guk felett nem szeretik a fegyelmet.

De a csodálaton túl, meg az örök em-
beri kíváncsiságon túl, éreztem a nőnl-
ke szavain és láttam az arcán valami
mást is.

Természetesen, emberileg érthetőnek
tűnik, hogy a közbiztonsági szervek
egy államban sem örvendenek nagy
népszerűségnek. Érthető, mert ők kép-
viselik az államhatalom kényszerítő ere-
jét is. És mégis... nálunk a magyar-
ság, a nép legszelesebb rétege is cso-
dálatosan szereti a csendőrt. Az ő fia-
nak, az ő katonájának tekintik, aki az ő
köréből, a faluból, a televény magyar
föld ősi eréjéből sarjadt és tudja róla,
hogy az állam, a nemzet, a köz és az
igaz úton járó állampolgár érdekeit
védi.

A csendőrség — a felállításra óta el-
telt aránylag rövid idő alatt — a nem-
zet szemefényévé, az állam egyik leg-
jobbán működő fegyveres szervezetévé
fejlődött, amelyből a nemzeti erények
lángja a leaszomorúbb időkben sem
aludt ki. A magyar csendőr verince
nem hajlott meg akkor sem, amikor egy

új, szegényteljes hatalom próbálta maga
felé hajlítani. Emlékezzünk a magyar-
országi bolsevizmus idején vértanu-
halált halt csendőrök hosszú sorára.
Sok név van bevésve a csendőrvértanuk
budapesti szobrának márvány talapza-
tára. A sort Ferry Oszkár altábornagy,
a csendőrség akkori felügyelője nyitja
meg és bezárják az örök hősei.

Hogyne szeretné a magyar azt, aki
öbelőle van s cunyre magán hordja a
fajta erényeit. A magyar csendőr erköl-
esi, eszmei alapon áll. Ezt védelmezi
mindhalig. Lelke magyar: büszke, ön-
tudatos, szilárd és megtántoríthatatlan.
Bene önmagát, a maga erényeit becsü-
li, szereti a nép, amelynek lelkében
a magyar csendőr a nemzet és nem a
hatalom szimbóluma lett. Ezt éreztük
felszabadulásunk napján mi is. Legna-
gyobb boldogságunk az volt, amikor
őket is viszontláthattuk.

Ezért állít meg minket a kakastoll-
erdő.

Csendőreink hétfőn ünnepelnek. Sze-
rényen, csendesen, magukban ugyan-
gy, ahogy végezni szokták kemény
szolgálatukat és laktanyáikban minden-
nap munkájukat. A m. kir. csendőrség
felállításának 63-ik évfordulóját ünne-
plik. Február 14. „Csendőrnapi”. A köz-
biztonsági szolgálat szervezéséről szóló
1881. évi III. t.-c.-et ezen a napon szen-
tesítették. Február 14 így lett születés-
napja a m. kir. csendőrségnek.

Hétfőn újból látni fogjuk tehát őket.
Diszben végigvonulnak majd a városban:
9 órára az Olasz és a Teleky utcai
templomokba ünnepélyes istentisztele-
tre mennek. És amikor újból végigné-
zünk majd a sorokban s komoly, fe-
gyelmezett tekintetük tükrében meglát-
juk az örök magyar lelket, köszöntsük
mi is szeretettel őket, köszöntsük tisz-
telettel és büszkeséggel szívünkhöz nőtt
legmagyarabb intézményünket, köszönt-
sük bennük ma jobban, mint máskor, a
mostani viharban és világegésben a leg-
elhagyottabb vidéken is örklődő és a
nap minden percében értünk aldo-
zatra készen álló védőbástyánkat, a
helytállás élő szobrát: a magyar csend-
őrt!

Kávébázakban és legiökben kérje
a „MAGYAR LAPOK” at.

Miről álmodik a lány két öltés között...

Színpadról, családi otthonról, gyermekekről — Nyilatkozatok Göndör Kláiról, Ajtayról, Gulácsyról és Szilassyról, akitől nem sikerült autogramot kapni

Álmokat mindenütt szönek a lányok, de a rekordot bizonyára a varrodákban finom helmék és csillogó díszek fölé görnyedő cérnatündérek viszik el. A mosteregő ősi jussa ez: a tű és a cérna fúrge kezelése közben szabadon csaponghat a képzelet és a nagy álmok eheol eem olyan indokoltak, mint éppen az előkelő női ruhaszalok varrodáiban sűrű csoportban összebujt fiatal teremtetések között, akik a magasabbrendű élet külső szépségeiről gondoskodnak szerényen és fáradhatatlanul, anélkül, hogy részük lenne benne.

Miről álmodnak a cérnatündérek? Nem döntő jelentőségű probléma, elismerjük, vannak ma ennél fontosabb ügyek is, mikor a világ négy sarka ég és az emberek vágyai a napi tejadag és faszükséglet biztosítására zsongorodnak, mégse találtuk érdektelennek megkérdezni a legtípikusabb, örök vágyakozókat, akik még horsón térdelve is szépeket álmodnak, hogy milyen ábrándok teszik számukra könnyebbé az életet.

Operettszínésznő szeretnék lenni

A Bazár épület barátságosan kapuját és lépcsőházát alig sejteti a választékos eleganciájú női ruhaszalont, amely az első emeleten tárul elém és amelynek Nagy Rózsi a fejedelműje. Ő enged meg, hogy a munka dandárja idején, délután négy órakor beüljek a varrodába és meginterjúvoljam alattvalóit. Perze nem lehet olyan időpontot választani, hogy valamennyien együtt legyenek. Most is ketten továbbképző tanfolyamon vannak, egy gyöngékedik odahaza és egyet családi ügyek akadályoztak abban, hogy a munka-asztalnál megjelenjenek. De így is népes a varroda. S mialatt a főnöknő a harmadik szobában, a hatalmas próbahűtő előtt egy hölgygel tárgyal, a kislányok hamar leküzdve a különös látogatás miatti meglepődésüket, némi elfogódottsággal vallani kezdenek.

Magdus az első vádlott. Sötétkék szövet ruhán munkálkodik, amelyre épp fehér szabót dolgoz reá. Kedves kerek arcát dus, hodros haj foglalja keretbe, szép barna ezeme élénk s ahogy egy percre feláll, hogy levegyen valamit a fogasról, nádszál termetet nyújtogat meg, egy ballerina keeses mozdulatával.

Operettszínésznő szeretnék lenni, — árulja el pironkodva. — Már egész kicsi koromban arról ábrándoztam... Jól tudok táncolni és azt mondják, hangom is van anyyi, mint Göndör Kláirnak. De szüleim semmiképp sem egyeznek bele.

Unszolom, énekeljen valamit, de nem áll kötélnék. A többiek azonban erősítik, hogy igazi tehetség, csak rá kellene ereszteni a színpadra s már kész is lenne az előrangú szubrett. Ő a varroda csalogánya. Ha a főnöknő kihuzza a lábát, Magdus rögtön rázendít egy slágerre. Tele van melódiával. Elég egyszer hallania egy dalt a moziban, színházban, vagy rádióban s máris oly hibátlannal énekl, hogy a csoda öli kolléganőit. A színházban Göndör Klári a kedvence, de a filmen már a drámai színésznőket szereti jobban, különösen Bulla Elmát. S a férfiak közül Ajtay

Andort méltányolja legelső sorban...

— S nem bántódik, — kérdezem, — hogy tilos a színipálya?

— Nem, — feleli kis sóhajjal. — A mesterségemet is szeretem és ebben akarom továbbfejleszteni magam. S megelégszem azzal, hogy néha elmegyek a színházba, moziba, és sokat olvasok. Jaj, Zilahyt nagyon szeretem.

Férjhez szeretnék menni és szeretem a gyermekeket

Duci a második kérdezett. Komoly leány, józan, érett jelenség. Selyem ingbluzon dolgozik, alig néz fel munkájából felelgetés közben.

— Hat éve vagyok már varrodó és végig ki akarok tartani a szakma mellett. Az én életem már ebben telik el. De azért remélem, várnak rám más feladatok is. Férjhez szeretnék menni egy derék, dolgozó emberhez, akivel ki lehessen jönni. És, — teszi hozzá, mialatt fokozott igyekvéssel öltöget, — szeretem a gyermekeket.

Ebbe a mondásba belekacag Mária, a kis szőke tanulóleány, amint valami bordó szövetruhát bontogat. Ő a társaságban a legnagyobb színházrajongó, pedig eszeágában sincsen, hogy művészi pályafutásról ábrándozzék. Egyelőre a mesterséget akarja jól megtanulni, mert szegény gyerek s már a felszabadulás is szinte elérhetetlen vágyalom neki. Fülig szalad a szája a holdog nevetéstől, mikor újságolja, hogy már ő maga varrta azt a bluzt, ami rajta van, pedig alig három hónapja tanult a mesterséget. De ettől függetlenül lelkesen rajong Gulácsyért s mikor Szilassy Váradon volt, egész nap futkosott egyik színházi kaputól a másikig, de nem sikerült autogramot szereznie tőle. „Rém” szereti a regényeket s apróra elmeséli a varrodában, amit éppen olvasott.

Úvegzőld kosztümöt vasal Karola, a pirosposztás, kékszemű leányzó s heletpíru, mikor felteszem neki a kérdést: — Nos, halljuk, miről álmodik a lány?...

— Én, — feleli zavartan, — falusi vagyok. Szatmár megyéből kerültem ide, mert vannak itt rokonaim. Odahaza városba vágytam, ez a vágyam teljesült, most meg néha haza kívánkozom... De azért mégis jobb városban... Különösen a mozi miatt.

Ő a varroda leglángolóbb filmrajongója.

Az izgalmas drámákat szereti és Szelezky Zita a szíve bálványa. Most is moziba készül, már csetlik-botlik a kezében a vasaló, ahogy az óramutató közeledik az ötös szám felé...

A kreolarcú, fekete hajú, zöldszemű Magdolna vékony újjai is idegesebben futkosnak a fekete selyem délutáni ruhán, ahogy végéhez közeledik a munkaidő. Pedig ő nem moziba készül... Vajjon hova? Nem is olyan nagy titok. Menyasszony. Nagyon intelligens, művelt hölgy, nemcsak a névrokonság kedvéért olvasta a Magdolnát, hanem mert komoly irodalmi érdeklődései vannak, amelyek meseze túlvizik a regény területén. Mécs és Reményik a kedvenc költői. A színházban viszont a végleteket szereti, mindöze kétszer volt az idén: Az ember tragédiáját és — a Fekete Pétert nézte meg... Künnyű kitalálni az álmát, hiszen már útban van a királyfi, ha nem is hófehér paripán, de diplomával a kezében...

— Ha valami közbejön, — mondja — és nem sikerül... hiszen ma olyan bizonytalan a helyzet, akkor szalont nyitok.

Végül a magas, öztekitetű Böskét

Mit mond az orvos? Ha gyomor-, vese-, máj vagy méhsüllyedése van, ha lazák a hasfalak, áldott állapotban, gyermekágy, operáció után, forduljon

Kováts Sándorné

specialistához, aki jó anyagból a legjobb haskötőt készíti. — Szt Gellért-u. 10. Repülő hidon át.

kérdezem meg. Nem sokat teketóriázik.

— Férjhez szeretnék menni. A főzés a legnagyobb kedvteléseim, kicsi háztartásban vágyom uralkodni és... hogy legyen valaki, akinek a gondolatát is kitaláljam. De a lértiát önzők, megbízhatatlanok, felelőtlenek...

Búcsúzásnál vagyok olyan indiszkrét, hogy a főnöknőnek is felteszem a kérdést. Mosolyog, kis fanyar vonással a szája körül.

— Sok munkáról, jó szezonról álmodom.

Nem biztos, hogy egyébről nem...

JÁVOR BÉLA

Feléled a régi dalosélet Nagyváradon

A megszállás alatt a magyarság lelkes vezetői és önzetlen karnagyok a magyar dal művelésével tartották ébren és mentették át a magyar érzést és gondolatot. Erdélyi Magyar Dalosözösvetséget alakítottak, melynek keretében több száz dalosegyesület tömörült és művelte a magyar dalt. Helyi, kerületi és országos dalosversenyeken dobogtak össze a magyar szívek és forrtak egybe a magyar lelkek, magyar dallal, magyar nótával is ébren tartva a feltámadásba vetett hitet. Az Erdélyi Magyar Dalosözösvetség, az erdélyi magyar énekkarok, ezek társadalmi és művészi vezetői soha el nem évülő érdemeket szereztek a magyar nemzeti gondolat ébrentartásával kifejtett működésükért.

A felszabadulás után városunk daloséletében visszaesést lehetett tapasztalni, ami gondolkodásra és tetterre készítette dalosainkat. Ezért február hó 6-án a városi iskolán kívüli népművelés titkári hivatalában értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Nagyvárad múltjához méltó új magyar dalosegyesületet alakítsanak. Az értekezleten körülbelül 50 dalos jelent meg.

Röff József bevezető szavai. Vidor József népművelési titkári, Szabó Béla, Mészáros Lajos, Nagy Imre és Kovács Béla hozzászólásai után kimondotta az

értekezlet, hogy szükség van olyan daloskör alakítására, amely méltóan képviseli Nagyvárad dalkultúráját. Bizonyosság erre a nemrégben tartott nagyvárad rádió-nap, amikor — dicséretére legyen mondva — csak iskolai énekkar szólt meg az éter hullámain, a más városokból való közvetítésekből megezőkott térfi, női, vagy vegyeskar helyett.

Az értekezleten résztvevő 50 dalos kimondotta egy olyan dalosegyesület megalakítását, amely legalább 80—100 tagú legyen és a működő vagy szünetelő dalköröket nem gátolja és nem gyengíti. Az új dalosegyesület művészi vezetésére Vidor József énektanárt, népművelési titkárt és Béczy Ernő énektanárt, mint társ-karnagyot kérte fel az értekezlet. Vidor József és Béczy Ernő az új dalosegyesület művészi vezetését díjmentesen vállalták.

Az új dalosegyesület rövidesen alapszabályszerűen is megalakul, annak elnöki tiszttségére dr. Dalló Gyula városi tanácsnokot kérték fel, aki e tiszttséget el is fogadta. Dr. Dalló Gyula személye biztosíték az egyesület megfelelő taglétszámú megalakításához és remélt fellendüléséhez. Az új dalosegyesület elnökében nem csak kiváló vezető embert, hanem képzett zeneművelőt is kapott.

Az új egyesület Nagyvárad Férjkor címet veszi fel, működését már meg is kezdte, karének óráit minden esütörtökön este 7—9 óráig a Református Körben (Bazár-épület I. emelet, színházi színészbejárattal szemben). A dalos egyesület felhívja városunk dalkedvelő és dalművelésre hajló férfait, hogy — vallásra és foglalkozásra való tekintet nélkül — jelentkezzenek működő tagoknak. Jelentkezni lehet az itt közölt énekkörön, minden esütörtökön este és a népművelési titkári hivatalban (Szilágyi Dezső utca 12. sz. Telefon: 24—88).

Teadélután az evangélikusoknál. Ma öt órakor van az Evangélikus Négyelet teája az egyház nagytermében (Gr. Csáky-u. 26).

A Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa

Schubert utca 5. szám

február
14
7 órakor

Dr. Hlačky Endre főispán ur magyar nyelvű előadása:

Nagyvárad a 19. században

Az előadás a Lektorátus termében lesz megtartva.

február
15
7 órakor

Prof. Jörgensen és Prof. Dommes, a müncheni zenekonzervatórium művészeinek közreműködésével

DALESTÉLY (zongora és bariton)

A dalestély a Lektorátus termében lesz megtartva.

PAPP GYÖRGY EMLÉKEZÉSE:

Egy kölcsönadott zsakett farsangi kalandja

avagy
Szegény ember vizet iszik...

(Nagyvárad, február közepén.) Pontosan 25 évvel ezelőtt történt, egy vidám szilveszteri éjszakán. Akkor is világháború volt, bár kisebb méretben, de talán nagyobb nyomorúságban. Az elkésereedett polgárok sirva vigadoztak, különösen farsangidején, várva a jobb és békésebb időt. No, volt is benne köszönet...

Gyerekkatonák voltunk Miklós barátommal együtt, akiket az ezred házakergeltetett párhetes üdülőszabadságra, felhizlalásra. Akkor még így volt szokás. Igen nagyon szerettem Miklós barátomat. Jó kinézés, roppant okos, teljesen árva fiú volt és szegény, mint a templom egere. Negyedéves tanítójelölt korában huzta magára az angyalbőrt és sorsunk a katonaeletben is egybekapcsolódott. Később aztán nem. Ő megcsókolta egy tagyos decemberi napon szép Erdélyország földjét, azóta se láttam. Az a hír járja, hogy egyetemi tanár lett belőle...

Szóval ez a Miklós barátom volt az, aki szegénysége ellenére szerelmes mert lenni.

Mire képes egy 18 éves szerelmes?

Városunk ifjúága hatalmas lendülettel készült a farsang búcsúztatására. Valamit nagyot és rendkívül akartak a fiúk és kisütötték végül azt a butaságot, hogy: az estélyen való megjelenés alkalmával frakk, szmoking vagy zsakett viselése kötelező.

A bölcs rendezőség határozata legelőbb Miklós ütötte szíven. Karpaszomoányos egyenruhánk siralmas állapotban voltak és amikor megtudta, hogy én bátyám zsakettje révén leráztam magamról a gondot, komoran járt-kelt lakásunkba, amely második otthona volt. Az a hír pedig, hogy a szép Zsófiika szintén ott lesz, porig sújtotta. Ekkor határozta el magát arra a gondolatra, hogy egy hélig se lát, se hall, ellenben bújában megtanulja a Gábelsberger-féle gyorsírást. Soha még szerelmes ilyen kegyetlenül nem büntette meg magát. Mert Miklós fogadkozását megtartotta. Fázva, éhezve tanult, gyakorolt rendületlenül. Én pedig meghajoltam nagysága előtt.

Ilyen körülmények között köszöntött be a nevezetes farsang éjszakája. Kegyetlen hideg tanyázott a város-háza díszterme környékén, ennek ellenére a Mancik és Loncik égő fülecskéikkel vonultak be báli ruhájukban a díszterembe, ahol a parfüm és puderillatok vad csatába keveredtek. Miklós egy árnyalattal sápadtabban hajlotta fejét a Gábelsberger felé, amikor búcsút intettem neki.

A kölcsön-zsakett vándorútja

A vidámnak ígérkező est hangulata komoly és előkelő volt. A fiúk —

örök titok, hogy honnan — hihetetlen mennyiségben kéregettek össze estélyi ruhákat. Valamennyin lötyögött a fekete ruha, de akadt olyan is, akire rászabták.

Unnepélyesek voltunk és Valdemar Psylander módjára fesztengtünk, de végül is belemelegedtünk a ruhákba és a helyzetbe. Egy-két óra múlva vidáman állott a bál s a rücskös arcú primás egyre gyakrabban törülgette izzadó homlokát, mialatt fürkésző tekintete a cigányvajdát leste.

Mikor a hangulat egyre mámorosabbra emelkedett a majomszigeten, telepátikus nyugtalanságot éreztem, majd engedve a rejtélyes hatalomnak, megfordultam és Zsófiika könyörgő tekintetével találkoztam. Azonnal átláttam a helyzetet, ami világosan megnyilvánult abban, hogy városunk leg-

Mejelenik a mentő

Idegölő pillanatok következtek s mialatt a mamához lejtettünk, szörnyülködve, villámgyorsan kiszámítottam, hogy pénzkészletem nem fedi a málnaröccs árát. Bátyám, aki egyetlen pénzforsásom volt és az atyai kitalálást hozta volna, de még nem jött el. Azért, mint viharezett katona meghajoltam:

— Azonnal hozom!

Hatalmas adag üröm cseppent a korábbi örömből. Céltnul odöngtem a büffé körül, törülgetve arcomról a verítéket, majd egyszerre azt hittem, kísérletet látok. Miklós barátom topant elem. Lábán fényes cipő, fekete nadrág, azonfelül katonaköpeny. Kedves, mindig piros arca mosolygott a boldogságtól.

— Szereztem cipőt meg nadrágot, pénzem is van 20 korona. Most csak arról van szó, hogy valamelyik pajtás gallért, nyakkendőt, mellényt és

Ne higgy a barátoknak...

Mint halálraitelt a siralomházban, kigombolt inggel üldögéltem a szűk helyen. Mellettem a ledobott katonaköpeny és egy kabát, rajta fehér csillogó, karján sárga paszomány. Gazdája odabent táncol. Legszörnyűbb a dologban az, hogy cigarettá tárcám is a zsakett zsebében maradt. Áporodott illatú börtönöm ajtaján egy bécsi kerítő melódiai szűrődtek be távolról. Kedves dolog odabenn, de itt kétségtelenül kényszerült helyzetemben, lealázó volt. És a percek lassan, nagyon lassan teltek...

Hosszú éveket éltem át, amikor lángvörös arccal, ragyogó szemekkel felkereselt Miklós.

— Ne haragudj kérték, gyönyörű volt. Táncoltam is — ujságolta — közben pillanatok alatt átvedlett és

rosszabb táncosával csetlett-bolított a tömegbe. Nemcsak a lovagias ösztön, hanem Miklós iránt érzett baráti szeretetem is arra serkentett, hogy megmentsem szegény kislányt kegyetlen helyzetéből.

Némi büszkeséggel könyveltem el azt a halk köszönetet, amelyet hálásan suttogott fülembé Zsófiika, amikor kevésbé látogatott helyen szabályszerűen ugráltunk.

— Rendelkezzék velem bármikor, kérésre parancs számomra Zsófiika — válaszoltam, szószerint idézve egy éppen aznap olvasott regény szavait, nem törődve üres zsebbel.

— Szaván fogom — jelentette ki a kisleány és legnagyobb rémületemre hozzátette: — Málnaröccsöt szeretnék inni! Odamegyünk a mamához jó! Majd aztán odahozza!

zsakettet adjon néhány percre kölcsön. Akkor még táncolok is ma este! — sügta örvendezve.

Tudtam, hogy rám céloz.

— És mi lesz addig a kölcsönzövel? — kérdeztem.

— Feldeztem egy helyet — mutatott egy ajtóra. — Igaz, hogy a levegő nem kellemes, de viszont fűtve van. Egyszerűen bezárod az ajtót és hallgatsz a cigánymuzsikát. Jó?

Mentőötletem támadt. Tudtam, hogy pénzt az utolsó fillérig átadná a szíveségért, viszont azt is sejtettem, hogyha bajba került, kétszer annyit kér vissza később, márpedig reggel tájban alkohol nélkül nem ugrál rendez ember. Gyorsan elmondtam a Zsófiikával történt esetet. Csillogó szemekkel hallgatta.

— Megveszem a málnaröccsöt és beviszem én! — ajánlkozott. Rohantunk a kis szoba felé.

elfoglalta helyemet.

— Stess — mondotta jóakaróan — engem visszavárnak!

— Talán nem akarsz újra visszamenni? — hüledeztem.

— Nem tehetek mást — sóhajtott — becsületszavamat adtam. Mint bajtárs beláthatod...

Beláttam. Közösen megálmodtunk abban, hogy félóránként válutkn. Fregoli a világhírű változó művész talán kismiska volt mellettünk a gyors átöltözés munkájában. Senki sem sejtette, hogy miért nem lát bennünket együtt a teremben és azt sem, hogy miféle hatalom ad nekünk erőt a lakadatlan táncolásra. A felőrs pihenő alaposan felajzotta izmainkat.

Hanem aztán hajnalját mégis bolányba fulladt a baráti szeretet való-

ban odaadó megnyilatkozása. Eddig katonás pontossággal jelentkezett Miklós, megadva a titkos jelt az ajtón. Odabenn éppen hölgyválaszt kiáltottak és így idegeskedésem érthető volt. Kinos percek következtek. Csugalassúsággal mult az idő, egyik félóra a másik után. Ajtómon gyakran felhangzott ugyan kopogás, sőt dörömbölés is, de a jelek meg sem közelítették a megbeszélte kopogást. Két óra múlva, mint dühöngő örült, fogszikorgatva tomboltam börtönomban, arra gondolva, hogy egész seereg beváltatlan ígérekkel maradtam adós egy tucat báliruhás hölgynek. — Vége! — sóhajtottam nagyot — min-dennek vége...

Egyszerre felhangzott odabenn a Rákóczi induló, világosan tudatva azt, hogy a nevezetes bál véget ért. Lassan magamra öltöttem az áporodott illatú egyenruhám és mint a tolvaj, menekültem az utcára. Messziről egy feketeruhás ember rohant lélekszakadva felém. Miklós volt. Első pillanatban egyszerűen megakartam ölni, de nem tudtam, mert pajtásom ráborult, könnyei arcomra peregtek.

— Pajtás, ne haragudj... hazakisértem Őt... és megtudtam... hogy szeret...

Minden dühöm elpárolgott az együttérzés pillanatában. Megszoritoltam a kezét.

— Annyi baj legyen — mondtam, mert egyéb nem jutott eszembe. Aztán eltűntünk az egyik kocma ajtaján, megünnepelni a diadalt.

Megisméllődött Fischl Frigyes kalapácsos gyilkossága

Balassagyarmat. (MTI.) A kir. ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte Schlesinger József banktisztviselőt és Schönfeld Miksa ügynököt. Schlesinger a balassagyarmati Közgazdasági Bank tisztviselője volt. Hiánya volt a pénztárban és ezért felbérlette Schönfeld Miksa ügynököt, hogy üsse le őt és vigye el a bankhelyiség kulesait, hogy rablás látszatát keltsse. Ennek fejében Schlesinger átadott neki 11.000 pengőt. A megbeszélés értelmében január 20-án este Schlesinger kísértelt az Ipoly partjához, ahol Schönfeld fadoronggal többször fejbesújtotta. Schlesinger eszméletét veszítette, majd mihelyt magához tért, bevészorgatt egy közeli házba. A házbeliek mentőket hívtak, akik kórházba szállították. — Rendőrségi kihallgatása során előadta a betörés meséjét, de a detektívek gyanusnak látták az esetet és kereszkérdéseknek vetették alá Schlesingert, aki a kérdésekre belezavarodva, csakhamar beismerste, hogy ő bérlette fel Schönfeldet, hogy üsse le. A detektívek a nyomozás során 26.100 pengő hiányt találtak a bankpénztárban. Csakhamar kézrekerült Schönfeld is, aki Schlesingerhez hasonlóan mondta el az államadás lefolyását. Kihallgatásuk után átszállították őket az ügyészségre.

A Pannoniában jól fűtött étterem!

Várjuk kedves vendégeinket

Dobrás János maga főz — Hamza József és cigányzenekara muzsikál

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

TAKARÉKOSKODJUNK! Ezt a jelmondatot mindenkinek szívébe és agyába kell vésnie! Takarékoság az ÉLETBIZTOSÍTÁS! Gondoljon arra, hogyha életében minden igyekvésnek, fáradozásának végcélja családjának jobb jövője volt, halála után sem teheti ki feleségét, gyermekeit a nélkülözésnek. Az ÉLETBIZTOSÍTÁS számtalan módozatát szívesen ismerheti az 1857-ben alapított legrégebbi Első Magyar Általános Biztosító Társaság. Helybéli főgynöksége: Szent László-tér 2.

CSALÁDI ÖRÖM VITÉZ NADÁNYI JÁNOS ALISPÁN CSALÁDJÁBAN. Nagyszékelyi Pálné, dr. vitéz Nadányi János aispán leánya, Nagyszékelyi Pál tüzérfőhadnagy felesége a napokban egészséges leánygyermeknek adott életet. Az újszülött, aki a fiatal nagypapának immár a harmadik unokája, értesülésünk szerint az Anna-Mária nevet fogja nyerni a keresztelésben. A nagyszülőket a család barátai és ismerősei, valamint az általános szeretetnek örvendő aispán tisztelői szerencsekívánatokkal halmozták el a boldog családi esemény alkalmából.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter Egeresen. Kolozsvárról jelentik: (MTI) Bornemisza Géza iparügyi miniszter utban Kolozsvár felé, pénteken reggel Egeresre érkezett, ahol megtekintette az ipartelepkeket, részt vett az újonnan épített munkás- és tisztviselőházak felavatásán.

Halálozás. Domokos László, kuriai ranggal felruházott ny. ítélőtáblai bíró, Nagyvárad törvényhatósági bizottságának tagja, egyháza és több intézmény vezető férfia a közkegyházban hirtelen elhunyt. Temetése hétfőn délután 11 órakor lesz az olasz temető Haller kápolnájából.

az Ügyvédi Kamara Potro György ügyében. Nagyvárad, február 12. Jelentették, hogy a rendőrség Potro György nagyvárad-i román ügyvédet retorzió eljárás során internálta. — Szombaton délelőtt a nagyvárad-i Ügyvédi Kamara két képviselője megjelent a rendőrség illetékes ügyosztályán és érdeklődött az ügyvéd helyzete iránt. A rendőrségen megismételték, hogy az internált ügyvéd személyével kapcsolatban semmi kifogás nem merült fel, csupán Szántó Ferenc boksbányai magyar ügyvéd jogtalanul való fogvatartása kényszerítette a hatóságokat hasonló lépésre.

KÜSZNETNYILVANÍTÁS

Mindazoknak, akik felejtellen drága jó édesanyám elhunytá alkalmával mérhetetlen fájdalommal enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

DARÓCZI KISS LAJOS
 és családja

Ragyogó magyar vigjáték!

Behajtani tilos

Főszereplői: Simor, Kíss Manyi, Latabár, Bilicsi, Vaszary

A
CASINO-ban

Az Erdélyi Párt Váradréli Körzetének Hímnusz-ünnepsége. Az Erdélyi Párt Váradréli Körzete az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság keretében február 13-án, vasárnap délután fél 5 órai kezdettel a Református Kulturpalestában rendezte a Hímnusz megzenésítésének 100 éves évfordulója alkalmából ünnepséget. Az ünnepség műsora a következő: Híszkegy, Éneklő a Dobó Katica állami polgári leányiskola énekkara. — Ünnepi megnyitó beszéd. Tartja: Iisznyói Jakó Albert, a Szent László m. kir. áll. gimnázium igazgatója. — Hímnusz keletkezése. Előadják: Tiszay Margit, Crovató Éva, Mihucz Margit, Munkácsy Gabriella, Varga Ibolya. — Erkel: Hunyady László nyitány. Előadja a Koncert zenekar, vezényel Biró László. — Kölcsey Ferenc: Hímnusz. Szavalja Nyeste István ref. lelkész. — Erkel: La Grange. Ária a Hunyady László c. operából. Éneklő Harsányi Anna énekművésznő, Zongorán: Kisér Mocskonyi Gabriella zongoraművésznő. — Ünnepi beszéd. Tartja: Patkó Imre, a Dobó Katica áll. polg. leányiskola igazgatója. — Hímnusz. Előadják a koncertzenekar és a Dobó Katica énekkara. — Műsorvezető: Kecskés Balázs református lelkész.

Irodalmi előadás a KLOSz-ban. A nagyvárad-i KLOSz-Csoport „magyar irodalmi esték” sorozatában most kedden, február 15-én este fél 7 órakor, Pray György-utca 5. szám alatt Zsadányi-Nagy Árpád gimnáziumi tanár fog beszélni Herczeg Ferencről. A KLOSz tagjai szívesen látnak érdeklődő vendégeket is ezen az előadáson.

BUTORT

színeset

MEZEI-től

Háló, kombinált és előszobák.

Konyha ajándékok

Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Magyar görög katolikus mise.

A Tisza Kálmán-téren levő magyar gör. kat. templomban folyó hó 13-án, vasárnap délelőtt 10 órakor szent misét tart Jékány Gábor nagykárolyi lelkész. Fölkéri a híveket, hogy minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Előadás Georges Duhamelről. A Pasquier és a Salavin ciklus frójáról, Georges Duhamelről tart február 14-én, hétfőn este 7 órakor előadást a városházán a debreceni Egyetem lektora, Alexander Calame. Városunk franciailudó társadalmának nagy érdeklődőse előzi meg az előadást, amelyen a modern ciklus- és családregegyek egyik fróját fogja francia nyelven bemutatni a debreceni lektor. — Ugyanígy hívjuk fel az érdeklődők figyelmét arra az értékes francia könyvtárra, amely az Újságíró Otthonban hétfőn és csütörtökön 5-7 óra között áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az Ipartestület Faipari Szakosztálya felhívja a „gépes” tagjai figyelmét, hogy folyó hó 13-án délelőtt 11 órakor fontos gyűlést tart. Kéri a tagok pontos megjelenését. Gyűlés az ipartestület helyiségében, a vadászteremben lesz megtartva. Elnökség.

Az Ipartestület Faipari szakosztálya

felhívja tagjai figyelmét, hogy jelentkezzenek a szegért és kérjük a tagokat, hogy papírt hozzanak magukkal, mert a szakosztálynál lesz szétosztva. A jelentkezés folyó hó 14-től 17-ig, de csak a délelőtti órákban. Aki ezen idő alatt nem jelentkezik, a szegosztásból kimarad. Elnökség.

A Nagyvárad-i Takarékpénztár r. t. értesíti részvényeseit, hogy a Nagyvárad-i Agrár Takarékpénztár r. t. által kibocsátott forgalomban lévő összes részvényeit pengő értékű részvényekre cseréli át Minden 3 darab egyenként 400.- lei névértékű folyószelvényekkel ellátott részvény ellenében, 2 darab egyenként 20.- pengő — és minden 6 darab egyenként: 200.- korona névértékű részvény ellenében 1 darab 20 pengő névértékű új szelvényvel ellátott részvényt szoleáltat ki. Az 1943. üzletévre az osztalék csak az új pengő névértékű részvények 34. számú osztalékszelvevénye ellenében kerül kifizetésre.

Hirdessen
 a Magyar Lapokban

BELVÁROSI

Budapesttel egyidőben!

BOLDOG IDŐK

Karády, Ajtay, Mihályi

Kedvezményes jegyek csak 18-tól érvényesek
 Jegyelővét 12—1-ig

Tizenöt éves a lateráni szerződés. Rómából jelentik: (MTI) Pénteken a lateráni szerződés megkötésének 15.ik évfordulóján a Vatikánvárosban valamennyi épületre kitzették a pápai lobogót. Ugyancsak fellobogózták a Vatikán Rómában levő épületeit is. A Szent Péter-téren a Vatikánváros főbejáratának bronz kapujára s svájci gárda lobogóját is felvonták.

Áthelyezik az Országos Hadigondozó Szövetség székházát. A MTI jelenti: Az Országos Hadigondozó Szövetség hivatalos helyiségét, Budapest II. Korvin tér 8. szám alá a Budai Vigadóba helyezik át. Február 15-től kezdve tehát nem a Budapest IV. Keoskeméti-u. 10. szám alatt, hanem a Vigadóban székel.

Akasztás Balassagyarmaton. Balassagyarmatról jelentik: (MTI) Kossik Dezső osavargót a balassagyarmati törvényszék rögtönítélő tanácsa halálra ítélte, mert az elötétítés ideje alatt munkaadóitól 4000 pengő értékű ingóságot ellopott. Kegyelmi kérvényének elutasítása után a halálos ítéletet a balassagyarmati törvényszék udvarán végrehajtották.

Pályázati hirdetés

Nagyvárad thj. város Közlöletí Szövetkezet pályázatot hirdet üresedésben levő gép- és gyorsírói állásra.

Pályázhatnak öskeresztény származású kellő gyakorlattal rendelkezők. A pályázat benyújtandó származási és működési bizonyítványokat felszerelve 1944 február 15-ig Nagyvárad thj. város Közlöletí Szövetkezetéhez (Gróf Teleki Pál-u. 3.)

Nagyvárad, 1944 február 11.

Dr. Soós, s. k., polgármester,
 szöv. elnök.

Új iparigazolványok kiadásáról értesíteni kell a kamarákat

A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az iparhatóságokhoz, melyben közli, hogy tudomása szerint az elsőfokú iparhatóságok az iparjogosztvány kiadását elrendelő véghatározataikat több esetben elmulasztották közölni az illetékes kereskedelmi és iparkamarával, holott erre nézve rendelet intézkedik. — A kamara ugyanis az iparjogosztványt megadó véghatározat ellen jogovoslattal élhet, miután egy múlt évi iparügyi miniszteri rendelet kifejezetten utasította a kamarát, hogy oly esetben, amikor az iparhatóság az iparjogosztványt a kamara véleménye ellenére adja ki, kivétel nélkül vegyék igénybe a fokozatos jogorvoslatot. Jelenleg ugyanis közérdek kívánja, hogy az új iparjogosztványok kiadása elkerülhetetlenül szükséges mértékre szoríttassék. A kamarák az iparjogosztvány kiadását elrendelő véghatározatok ellen benyújtandó jogorvoslati kérelmükkel mindaddig nem esnek késelelembe, amíg az azoknak a részükre történt kézbesítése napjától az előírt határidő el nem telt.

Húsz évvel ezelőtt halt meg Wilson, aki eljátszotta a világ békéjét és boldogságát

Wilson megbukott eszméi

Most van húsz esztendeje, hogy meghalt Woodrow Wilson, az Egyesült Államok egykori elnöke, aki egyidőben a világ leghíresebb embere volt, aki felé az első világháború meggyőzött emberisége egy ideig annyi reménységgel nézett, akinek tizen-négy pontjától békét, nyugalmat és jobb világot vártak s aki mindezt nem tudta megvalósítani. A háború utolsó évében, 1918 január 8-án tette közzé Wilson híres tizen-négy pontját, amely a világbéke alapjait fektette le. Ebben a tizen-négy pontban bíztak a nemzetek, de a párizskörnyéki békeszerződések lapjain a wilsoni elvek elsikkadtak. Amikor Wilson 1918. decemberében Amerikába hajóra szállt és átjött Európába, még mindenki azt hitte, hogy a békeszerződések majd Wilson tizen-négy pontját tükrözik vissza, de a tárgyalások folyamán kiderült, hogy Clemenceau és Lloyd George mellett az amerikai elnök lassan háttérbe szorult és mindaz, amit egykor hirdetett, csak papíron maradt elképzelés volt.

Woodrow Wilson

eredetileg tanár volt. Virginiában született, a Princetowni egyetemen történelmet tanított és néhány szép és okos könyvet írt. Később azonban politikai pályára lépett. New-Jersey állam kormányzója lett, majd 1912-ben a demokrata párt jelöltjeként az Egyesült Államok elnökévé választották. Választása már csak azért is szenzációt keltett, mert előtte tizen-négy éven keresztül mindig a republikánusok küldték lakót a Fehér Háza.

Amikor Wilsont megválasztották, benne a világ sajtója az amerikai demokrata párt legtehetségesebb emberét üdvözölte. Nem volt nagy szónok, de szimpatikus és megnyerő beszédmodorával és a személyes érintkezésben annyira érvényesülő közveltségével igen sok hívet szerzett magának. Ellenfelei szerették szeméretvenni, hogy mind a négy nagyszülője még angliai volt, sőt anyja is Angliában született. Külsője valóban inkább az európai angolt, semmint az amerikai yanakeet mutatta.

Elnökségének elején ő hátrította el az Egyesült Államok és Mexikó között a háborús veszeltyt és ezért "békeszerető"-nek nevezték. Népszerűsége egyre nőtt és amikor első elnökségének ideje lejárt, 1916-ban másodszor is megválasztották. Első választása idején Roosevelttel és Tafttal szemben győzött. Második választása idején Hughes volt az ellenfele. Wilson jelszava a béke és jólét volt és Amerika egy ideig távol is maradt az első világháborútól, amelybe azonban 1917-ben mégis belesodródott. Egy újságcikk kereténél szűkebb ahhoz, hogy vizsgálat tárgyává lehessen tenni, milyen szerepe volt Wilsonnak Amerika háborúba való belépésében, tény azonban, hogy Wilson ellenfelei azt állították,

hogy a háborús pártot Amerikában maga Wilson szervezte meg.

Mint már említettük, a világ nagy reménységekkel tekintett Wilson felé, aki

híres tizen-négy pontjában

békét és nyugalmat ígért a világnak. A párizskörnyéki béketárgyalások ideje alatt lassan kiderült, hogy a wilsoni eszmék a békeszerződésekben nem valósulnak meg, pedig Wilson személyesen is részt vett a tanácskozásokon. Az amerikai elnök már 1918. december 3-án, a kongresszushoz intézett üzenetében bejelentette, hogy Európába utazik és részt vesz a békekonferencián. „Tisztában vagyok — mondotta a felelősséggel, amely reám nehezedik. Én a nép szolgálója vagyok. Nincsenek privát szándékaim és gondolataim, amikor ilyen megbízást végrehajtok”.

Európában örömet keltett a hír, hogy Wilson december 4-én a Gorge Washington nevű gőzöson útnak indult Európa felé. Elutazása előtt kijelentette, hogy szilárd elhatározása leküzdeni az imperializmust, bármilyen formában jelentkeznek is ez. A washingtoni szenátus csaknem egyhanguan tiltakozott Wilson európai útja ellen, az elnök azonban ezzel mitsem törődött. Utunk indult és december 13-án délben érkezett meg a bresti kikötőbe, ahol a francia kormány képviselői fogadták. Romain Rolland nyílt levelet intézett Wilsonhoz, mindván: „Legyen ön a szabad népek döntőbírája és köszöntse ön a jövőt az „engesztelő” nevében.

1919. január 18-án nyílt meg a békekonferencia, amelyen Wilson részt vett és beszédet is mondott. Egész irodalma van ma már annak a problémának, miért nem sikerült a wilsoni eszméket valóra váltani.

Stanley Baker,

aki Wilson sajtófőnöke volt a békekonferencia idején, 1923-ban könyvet írt Wilsonról, amelyben arra a megállapításra jut, hogy Wilson eszméi azért nem tudtak érvényesülni, mert az elnök nem tudta leküzdeni a titkos szerződéseket. Baker szerint Ame-

rika nem is ismerte ezeket a titkos szerződéseket, amelyek pedig már eleve eldöntötték az egyes országok sorsát. Ezért Baker az amerikai diplomáciára hátrítja át a felelősséget, majd azt írja, hogy Wilson csak kávéskanálanként ismerkedett meg a titkos szerződések tartalmával és kénytelen volt ezeket tárgyalási alapul elfogadni. Voltak olyan kérdések is — írja Baker — amelyekben Wilson már befejezett tényekkel találta szemben magát. Szerinte Wilson legkedvesebb álma a népszövetség volt és a népszövetségi eszme érdekében áldozta fel a tizen-négy pontot, pedig a népszövetség csak árnyéka volt annak, amit Wilson tervezett. Az elnök bizalmasa könyvében azt is megemlíti, hogy Wilson későbbi betegsége már előre vetette árnyékát és gyakran lehetett az elnöknek olyan fizikai

kimerültséget tapasztalni, hogy már-már összeroppanástól kellett tartani. Wilson — írja Stanley Baker — Clemenceauval és Lloyd George-zsal vitt harcában alul maradt. Maga Wilson háború után kiadott feljegyzéseiben elismerte, hogy a titkos szerződésekről csak Párizsba érkezése után hallott először.

A wilsoni eszmék

tehát elbuktak s a párizskörnyéki békeszerződések papírja nem nozta meg a világ békéjét és boldogságát. Ezt maga Wilson is tudta és érezte. Elnökségének vége felé már betegeskedett, de azért az 1920-as elnökválasztáson újból jelöltette magát. Ez a jelöltetése kudarcra végződött, vele szemben óriási többséggel Hardingot választották meg elnöknek. Wilson sohasem hagyott fel azzal a reménnyel, hogy még egyszer visszatérhet a Fehér Háza, pedig erre nemcsak azért nem volt reménye, mert a politikai bizalom elfordult tőle, de azért sem, mert egészségi állapota egyre rosszabbodott. Betegsége folyton elhatalmasodott és 1924. február 3-án mérhatalmas szenvedéstől váltotta meg a halál.

Magyarország helyzete és hivatása az új Európában

Nagyvárad, febr. 12. A nagyvárad-i magyar-német kultúrhét előadásorozatában pénteken este Hasznos Imre nagyvárad-i áll. kereskedelmi leánykő-zépiakolai igazgató tartott értékes és tanulságos előadást a Német Lektorátus Magyarországra hivatásáról az új Európában.

Az előadó előadása kezdetén a háború végső okait keresve a létfenntartási ösztönhöz jut el, mint végső okhoz. A most folyó háborúban is a szegény népek lázadtak fel a gazdagok ellen, hogy a föld javaiból ők is részesedjenek. A gazdasági okok mellett azonban, különösen a Németország elleni titkos szövetség felvonulása felfedezése óta, mindinkább előtérbe lépnek világnézeti okok is.

Az előadó a szövetséges hatalmak tékozló gazdálkodásával szembeállította a német gazdálkodást, amely sokkal kevesebb anyagi erőforrás birtokában meg tudta szüntetni a munkanélküliséget. Az új Európa új alapokon fog felépülni, amelyben majd minden embernek és minden nemzetnek az élethez és a

munkához való természetes jogai érvényre fognak jutni.

Ezeknek a természetes jogoknak az érvényesülése azonban nem képzelhető el a mai kis gazdasági egységekre szagatott Európában. Európát a nemzeti életér és a gazdasági nagytérrendszer szerint kell újjárendezni. Minden nép kapja meg az őt megillető teret: ez az 1940-es háromhatalmi egyezmény alapelve.

A nagytérrendszerrel kapcsolatban ismertette az előadó a gazdasági, stratégiai és diplomáciai életterek fogalmait.

Magyarország élettere az integer szentistváni Magyarország területe. Magyarország jogait a Kárpátmedencében Németország is elismeri és támogatja. Németországnak nem érdeke az erőteljes, hűbéri sorba süllyedt Magyarország. Németországnak az a feladása, hogy csak az erős barát az értékes és igaz barát. Magyarországot a jövő Európában két gondolat vezeti: megmaradni kereszténynek és magyarnak. Magyarország geopolitikai erővonala nyugatról keletré húzódik. Ezért a jövő Európában is összekötő és közvetítő szerep vár rá Nyugateurópa és a Balkán közt. Történelmünk folyamán törekvéseinkkel sokszor Nyugat felé fordultunk és elfeledkeztünk a Balkán felé mutató hivatásunkról. Pedig politikai hivatásunk útmutatója a Duna folyó is az észak, nyugat és kelet felől beléömlő folyókkal dél felé siet. Nemcsak politikai téren, gazdasági téren is mindjobban feljázódnak a követelendő irányvonalak az új Magyarország számára.

Az előadás befejező szavaiban az előadó azoknak a fronton harcoló magyar és német katonáknak küldte őszinte szívből fakadó hálás köszönetét, akik ott túl az országhatárokon népeinek a szebb és boldogabb új Európát előkészítik.

A XIX. század nagy német festői remekműveinek reprodukcióival díszített ünnepélyes hangulatú teremben a hallgatók mindvégig nagy érdeklődéssel kísérték a mindnyájunk sorskérdéseit olyan közelről érintő szép előadást.

A Német Lektorátus Nietzsche előadása

Csütörtökön este nagyon érdekes előadást tartott „Bölcsélet és költészet” címen Nietzsche-ről, a nagy német filozófusról Berger Kurt professzor, a budapesti egyetemen a germanisztika tanára. Egész előadásán keresztül hangzott Nietzsche lelke kettőssége: költő volt és tudós is egyúttal. A művészetből indult ki, nagy művész barátjában, Wagner Richardban látta egy ideig filozófiájának eszményképét, az Übermenschet a magasabbrendű embert. Ez a lelki kettősség végigkíséri Nietzsche egész pályáját. Csúspontját Nietzsche főművében, az „Also sprach Zarathustra”-ban éri el. Ez Nietzsche filozófiájának tökéletes foglalata. A tartalmas, magvas mélyszántó és mindvégig leen érthetően elmondott német nyelvű előadás az aránylag kis számú

de előkelő szellemű társaság feszült figyelemmel hallgatta végig, előadásának végén pedig a kiváló előadót lelkes tapsal jutalmazta.

Bizonyos, hogy ez az előadás városunk e téli kulturális életének egyik kiemelkedő eseménye volt.

szolgáltató gyógyszertarak:

II. CSOPORT:

ARANYSA® gyógyszertár, Szt. László tér 6. (M. Káta E.) 25-74.

FEHER KERESZT gyógyszertár Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.

MEGVÁLTO gyógyszertár Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

Szent István nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat ízlésesen készít.

Fél 12-kor kezdődik vasárnap a Diákmatiné

(Nagyvárad.) Vasárnap délelőtt lesz a nagyváradai diákok seregszemléje. Várad katolikus diáksága a színházi kultúrmatiné szereplésével és részvételével hitet tesz a nagy cél: a Diákotthon Mozgalom mellett.

Az előadás vasárnap délelőtt pontosan (!) fél tizenkettő órakor kezdődik a Szigligeti Színházban.

Az ünnepség műsora:

1. Szózat.
2. Dr Schriffert Béla püspöki helytartó, mint a nagyváradai Diákotthon Mozgalom elnöke bevezetést mond.
3. Nagy Miklós: „Vers az otthon nélküli diákról”. Szavalja Gombár János premontrei diák.
4. Ünnepi beszédet mond Mihalovics Zsigmond prelátnak kanonok, az A. C. elnöke.
5. Kákonyi István: „Uj front kell” című versét a „Gábor Áron” tüzér hadapródiskola szavaló kórusa adja elő.
6. „Rege a Ceodaszarvasról” Arany János szövegét Sztojanovits Jenő zenésítette meg. Előadják a premontrei gimnázium diákjai, Vidor József intézeti énektanár vezetésével.

A táncbetétet a Szent-Orsolya leánygimnázium tanulói lejtik.

7. Holmes Magyar föld ünnepe. — előadja az Immaculata leánynevelő intézet énekkara. Csiky Gyuláné vezényletével.

8. Himnusz.

A mezőgazdasági munkaszerződés megkötésének határideje

Illetékes helyen felhívják mind a mezőgazdasági munkások, mind a munkaadók figyelmét arra, hogy a mezőgazdasági munkaszerződés megkötésére a minisztérium rendelkezésével megszabott határidő — néhány nap múlva — február 15-én lejár. A határidő elmulasztása a munkásokra is, meg a munkaadókra is komoly hátrányokat von maga után.

Az a munkás, aki a megszabott határidőig önként le nem szerződött, elesik attól, hogy maga válassza meg, hol kíván a jövő munkaidényben dolgozni. Az ilyen munkást ugyanis honvédelmi munkakötelezettként veszik igénybe és mint ilyen rendelik ki mezőgazdasági munka kötelező végzésére, ott ahol éppen arra szükség van. Az idén az ilyen kirendeléseknek a kormány a múlt évinél is fokozottabb mértékben kíván érvényt szerezni. Azokat, akik munkakötelezettségüket és a munkafegyelmet súlyosabban sértik meg, internálják és a katonai vezetési alatt álló munkatáborba utalják.

A 100 kat. holdnál nagyobb mezőgazdasági földbirtokon gazdálkodó munkaadó, ha február 15-ig nem szerződött elegendő munkást, köteles február 20-ig a községi (városi) gazdasági munkaközvetítő hivataltól (községi elöljáróságtól, körjegyzőtől, városi tisztviselőtől) a hiányzó munkások közvetítését, vagy esetleg kirendelését kérni. Ha ezt elmulasztja és a mulasztás következtében a mezőgazdasági munka elvégzése hiányt szenved, a mezőgazdaságfejlesztő törvény alapján a mezőgazdasági termelés rendjének közérdekű biztosítása végett hatósági intézkedésnek van helye. A hatósági intézkedés abban áll, hogy a gazdaságot birtokkezelőnek adják át.

A 19-ik század német festményeinek bemutatása Nagyváradon

A Német Lektorátuson megnyitott képkimutató a 19-ik századbeli német festészet kiemelkedő mestereinek legjellegzetesebb műveit mutatja be meglepően szép színnyomatokban.

Gaspar David Friedriechtől több képet találunk a gyűjteményben. Ő a tájfestészet első német romantikusa. Tárnyilagosan ábrázolja a természetet, amiben a táj lelkét esodálatos módon érzékelteti. Philipp Otto Runge naiv realizmusával hat. Wilhelm von Kobell és Johann Georg Dillis az idillikus tájfestészet mesterei, míg Ludwig Richter népies motívumokat rögzít meg. A késői romantikus festészetet Karl Spitzweg képviseli „Éjjelzene holdfényben” és más hasonló hangulatú képekkel. Aztán Arnold Böcklin néhány közis-

mert képének pompás színnyomatát, így a „Játék a hullámok között” címmel találjuk a gyűjteményben s itt van Anselm Feuerbach szintén általánosan ismert „Iphigenia” című meghatározó szépségű festményének másolata is. Franz von Lenbach „Pásztorfiú” és Hans von Marées „Nápolyi halászok” című képei tartoznak még ebbe a csoportba amelyeket „Németromáiak”-nak nevez a német művészettörténelem.

A realisták és az impresszionizmus kezdeteit képviselő festők közül Wilhelm Leibl, Fritz Uhde, Heinrich von Zügel, Adolf von Menzel és Hans Thoma képeiben gyönyörködhet a néző s a gyűjteményt az újabb idők több nagynevű festőjének alkotásai egészítik ki.

A vödör, kanna és mosdótál egységes fogyasztói ára

A közellátási miniszter rendeletben állapította meg a horganylemezből, vagy horganyötvözetből készült edényáruk egységes fogyasztói árát az ország egész területére szóló hatállyal.

A rendelet értelmében a 26 cm-es vödör ára 13.80 P, a 28 cm-es 16.20 P, a 30 cm-es 17.40 P, a 32 cm-es 19 P. A horganylemezből készült öntöző-kanna ára: 3 literes 18 P, 5 literes 20 P, 8 literes 23 P, a 11 literes 24.70 P. Ezek az árak csak henger alakú öntözőkannákra vonatkoznak. A nyomott, henger alakú 11 literes öntöző-kanna ára 37.40 P, a 13 literesé 42.42 P.

A mosdótál ára: 38 cm. átmérőjű tálé 13.80 P, a 40 cm-es 14.70 P. darabonként.

A rendelet értelmében ez a fogyasztói ár sem fuvar, sem egyéb költség címén nem növelhető. Az új árak már életbe is léptek.

res 24.70 P. Ezek az árak csak henger alakú öntözőkannákra vonatkoznak. A nyomott, henger alakú 11 literes öntöző-kanna ára 37.40 P, a 13 literesé 42.42 P.

A mosdótál ára: 38 cm. átmérőjű tálé 13.80 P, a 40 cm-es 14.70 P. darabonként.

A rendelet értelmében ez a fogyasztói ár sem fuvar, sem egyéb költség címén nem növelhető. Az új árak már életbe is léptek.

Felhívás a két hónapnál idősebb ebek kötelező veszettség elleni oltásáról

Nagyvárad thj. város I. f. Állategészségügyi hatósága 4181—1944. kig. szám alatt az alábbi felhívást adta ki:

A m. kir. F. M. rendelete értelmében az ebeknek veszettség ellen kötelező oltásával kapcsolatban az 1944. évre az alábbiakat rendelem el. Minden ebtulajdonos és ebtartó köteles két hónapnál idősebb ebét (ebet) veszettség ellen beoltatni. Az oltások idejét és módját, az ebtulajdonosok nevének kezdőbetűi szerinti csoportosításával, az alábbiakban közlöm:

1944 február 22-én A, B, C kezdőbetűiek.

- 23-án D, E, F, G kezdőbetűiek.
- 24-én H, I, J, K kezdőbetűiek.
- 25-én L, M, N, O kezdőbetűiek.
- 26-án P, R, S kezdőbetűiek.
- 29-én Sz, T kezdőbetűiek.

1944 március 1-én U, V, W, Z, Zs kezdőbetűiek.

Az oltásokat a sertésvásártéren lévő épületben, az oltásra kijelölt napokon délelőtt 9—12 és délután 15—18 óra közt végzik.

Felhívom az ebtulajdonosok és ebtartók figyelmét, hogy a torlóedések elkerülése végett ebeket **kizárólag** a részükre kijelölt napon vezessék elő mert ebek **csak** azon a napon lesznek beoltva. Az ebek az oltáshoz hárappal ellátva, erős pórázon vezetendők elő. Az 1943. évi veszettség elleni oltásokról kiállított állatorvosi bizonyítványt az ebtulajdonosok hozzák magukkal.

A tömeges eboltások díja az 1944. évre — beleértve az oltóanyag árát is — 2 P, 20 fillér.

Az ebek veszettség elleni beoltása kötelező és annak elmulasztása kihágást képez. A kihágást elkövetőkkel szemben pedig a törvény szigorával kell eljárnom és a kihágási eljárás lefolytatása mellett ebek kiirtását is el kell rendelnem.

Azok részére, akik ebek előállításában a részükre kijelölt napon igazoltan akadályozva voltak, pótnapul f. év március 2. napját jelölöm ki.

Ismételten és nyomatékosan felhívom az érdekelteket, hogy ebeiket a fent megjelölt napokon okvetlenül oltassák be, mert azok eltelle után a folyó évben több oltás nem lesz, a beoltatlanul maradt ebek kiirtását pedig azonnal el kell rendelnem.

Dr. Kazó Károly s. k., th. tanácsnok, mint I. f. Állategészségügyi hatóság.

Felhívás a délerdélyi menekültekhez

Az Erdélyi Párt elnöksége menekült testvéreink érdekeinek fokozottabb védelmére, szociális gondozásuk érdekében folyó hó 13-án, vasárnap délelőtt fél 12-kor a Magyar Házban, Sal Ferenc-u. 9. sz., fontos értekezletet tart. Erre az értekezletre társadalmi különbség nélkül minden menekült férfi és nőtestvérünket meghívunk, kiknek tehát saját érdekeikben áll, hogy ezen az értekezleten okvetlenül megjelenjenek.

A háztulajdonosok figyelmeibe!

A m. kir. belügyminiszter úr egy orsz. képviselőhöz intézett levelében egy háztulajdonosi egyesület jól ismert kérelmeire vonatkozólag tájékoztatásul azt közölte, hogy az egységes lakásügyi kódex tárgyalása most folyik az igazságügyminiszteriumban, s ennek keretében a háztulajdonosok által több ízben felvetett kérdések tárgyalásra kerülnek.

Mint ebből kitűnik, az előzőleg már többször adott tájékoztatások szerint az immár halaszthatatlan lakásügyi problémák országosan kormányhatóságilag rendeztetnek s ez a rendezés folyamatban van. Szolgáljon ez megnyugvásul a háztulajdonosi érdekeltség jogos és méltányos igényeivel szemben, azzal a hozzáállással, hogy a Szövetség nem szűnik meg a szükséges intézkedéseket megtenni a háztulajdonosok sérelmeinek mielőbbi orvoslása végett, miért is az érdelemes kormányhatósági döntés türelemmel bevárando, s minden időközi egyéni sürgetés és zaklatás, mint hiábavaló, mellőzendő. Szövetség elnök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei
Kiss Manyival szombaton délután: „Fekete Péter”, este: „Homokpad”

Szombaton délután egynegyed 4 órakor, rendez helyárrakkal Kiss Manyi felléptével a nagysikerű *Fekete Péter*, szombaton este háromnegyed 7 órai kezdettel pedig a nagysikerű *Homokpad* kerül színre, ugyancsak Kiss Manyi felléptével. Mérsékeltlen felemelt helyárrak. A tisztviselők piroseszkos hitelszelvények (vasár- és ünnepnap) Kiss Manyi vendégtékaikra érvényesek.

Egy boldog pesti nyár, az idény legnagyobb operett-sikere, vasárnap délután 3 órakor és este 6 órakor ismét műsoron van. Rendez helyárrak. Népművelődési előadás keretében hétfőn este *filléres helyárrakkal* Katoná József *Bánk bán* történelmi drámája van műsoron.

Kedden és szerdán este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*, az idény kimagasló sikerű operett-újdoncsága kerül színre.

Zilahy Lajos: *Hazajáró lélek* című színművét bemutató bérletben esütörtökön este mutatja be a színház prózai együttese. A-bérleti előadása szombaton este.

MŰSOR:

Szombaton délután egynegyed 4 órakor: *Fekete Péter* (Kiss Manyival)

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Homokpad*, Kiss Manyival. Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Vasárnap este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*. Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: *Bánk bán*.

Kedden és szerdán este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Hazajáró lélek*, bemutató bérlet.

Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Hazajáró lélek*, A-bérlet.

SPORT

Ma délután érkezik a NAC Csapata Zágrábba

(Nagyvárad.) Városunk sportköreiből általános beszéd tárgyát természetesen a Zágráb felé vonatkozó NAC képezi. Legtöbben azon sajnálkoznak, hogy csak tartalékosan tud a csapat kiállni a nagyszerű formában lévő horvát bajnokkal szemben. De azért így is általában bizakodó a hangulat, legtöbben úgy vélik, hogy éppen a betegség és sérülés által megfeszítettség tudata önt nagyobb akarást és harc kedvet a fiúk lelkébe s tisztes eredménnyel zárják a külföldi portyát.

A csapat a pénteki napot Pesten töltötte és távbeszélőn kapcsolatot is teremtettünk Petrovics Mihály ifjúsági szakosztály elnökkel, a portya vezetőjével. Érdeklődéseinkre a következő választ kaptuk:

— Idáig nagyszerűen utaztunk. A

fiúk jó hangulatban vannak, mindenki kifogástalanul érzi magát. Utlevelünket megkaptuk, azonban ezzel még nem zárult le az utazással kapcsolatos akadály-sorozat. Ugyanis nem kaptuk meg a német beutazási engedélyt s így nem Németországon keresztül, hanem egyenesen a magyar-horvát határon keresztül utazunk Zágrábba.

— A Cradjanski vezetősége egyébként felajánlotta egy visszavágó mérkőzést is kedre — tájékoztat bennünket tovább Popovics Mihály. — Az OSK-tól már meg is kaptuk a játékgengedélyt s most a két egyesület vezetőségétől függ, hogy megtudnak-e egyezni a mérkőzés anyagi feltételeiben.

— Egyébként szombaton délután érünk Zágrábba.

RÁDIO

VASÁRNAP, FEBRUÁR 13.

Budapest I.

- 7.30 Szózat. Reggeli zene.
8.15 Hírek.
8.30 Ösztönte beszéd.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébánia-templomból. A szentbeszédet Timár János mondja.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a ferencesek belvárosi templomából. — A szentbeszédet Haynaji Andriás Szt. Domonkos-rendi atya mondja.
12.15 Leventeműsor.
12.55 A rádiózenekar műsorából.
13.45 Időjelzés, hírek, vizuálisjelentés.
14.00 Művészelemek.
15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
15.45 Mindenből mindenkinék.
16.55 Hírek.
17.00 Harsányi Zsolt emlékezete.
18.50 Hírek.
19.00 Szórakoztató dallamok.
21.20 Hangképek a vasárnap sportjából.
21.40 Hír Sári zongorázik.
21.40 Hírek. Sporteredmények.
22.40 Zenekari művek.

Budapest II.

- 9.00 Hanglemezek.
11.15 Kamarazene.
15.00 Táncezene.
16.00 A Székesfővárosi Zenekar hatgversenyének közvetítése.
18.00 Kálmár Tihor szerzeményéből játszik a Rádiózenekar.
19.00 A Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetségének hangversenye.
19.55 Wagner est.
21.20 Muzsikáló Dumapart.

HETFO, FEBRUÁR 14.

Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 Szórakoztató zene.
11.15 Kamarazene.
11.40 Kolombán István előadása.
Utána: Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vörös-kereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Vidák József cigányzenekara.
15.00 Melles Béla zenekar.
15.30 Luby Margit felolvasása.
16.20 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
17.00 Borsody Gyula dr. előadása.
17.15 Solymossy Lajos táncszámokat zongorázik.
17.25 Dumántúli délután.
18.10 Kelly Anna énekel.
19.00 Vitéz Szurmay Lajos vezérőrnagy előadása.
19.15 A rádió ünnepi műsora a esendőnap alkalmából.
20.10 Előzműlt dalok.
20.25 Georg Ludwig Jochum vezényli az

Operaház zenekarát,
22.40 Szórakoztató muzsika.

Budapest II.

- 19.00 Német nyelvoktatás.
19.30 A nagyváradi püspök két kar-mestere. Az összekötőszöveget írta d'Isz Kálmán.
20.15 Honty Jenő előadása.
30.30 Magyar nóták.
21.20 Lengyel Balázs beszél II. Rákóczi Ferenc emlékezőeiről.
21.40 Mesevilág a zenében.

KEDD, FEBRUÁR 15.

Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 Zenekari muzsika.
11.15 Ulbrich Henrik gondolkázik.
11.40 Dívatudósítás.
12.10 Szórakoztató zene.
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vörös-kereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 A rádiózenekar műsorából.
15.00 Délelőtti muzsika.
15.30 Gyermekdélután.
16.20 Illiczy László szalonzenekara.
17.00 Magyar nóták.
17.40 Kosztolányi anthológia.
18.25 Clemens Krauss, a müncheni állami opera főintendánsa vezényli az Operaház zenekarát.
19.00 Noiret Irén énekel II. ország dalaiból.
20.15 Malcsiner Béla szerzeményei.
21.10 Az idő sodrában.
21.25 Keringők szárnyán.
22.40 Villani Dező előadása hanglemezekkel.
23.15 Hangszerek — hangulatok.

Budapest II.

- 17.35 Don Carlos közvetítése az Operaházról.
18.25 Mezőgazdasági félóra.
19.30 Hosszú ének.
21.10 Künneke és Ernst Fischer műveiből.
22.10 Pertis Jenő cigányzenekara.

Pácolja a keresztény ipart!

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venni, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910

Mester-utca 44. alatti háromszobás magánházamat nagy telekkel eladom. Jelinek ingatlaniroda (Teleki-u. 2.) utján, 570

Öröklakások eladók Szacsavay, Torna-utcai bérházakból. Bérházak, magánházak eladók. Kölesönök betáblázásra kaphatók. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 572

Összkomfortos magánházak Feszly, Berkovits, Lázár Vilmos, Dugovics Titusz utcákban eladók. Jelinek ingatlaniroda. 573

Angorabubancol, sorbarakottat bármely mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 556

ANGORA nyulak, eladók. Szárnyas üvegajtó és ablakok eladók. Rákóczi-út 28. 548

Kombinált díofa butor eladó. He-gyessy Márton-u. 3. asztalosnál. 53k

Irógép, kitűnő karban, sürgősen eladó. Dr. Magyarádi Boross ügyvéd, Ritóók-u. 1. 565

200 darab erős láda eladó Rollinger cegnél, Mussoliní-tér 16. 567

Nikkelezett erős kétaknás kályha eladó. Vitéz-u. 12. 566

Veszek régi bibliákat (legalább száz éves). Csáky-u. 62. autó 2. 563

Zongora rövid keresztűros, márkás, eladó. Pósa Lajos-utca 12., ajtó 2. há-tul az udvarban 11—fél 5-ig. 568

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szilgizeti u. 7. Telefon 14—21. 664

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakob műszerész-nél, Kossuth-u. 5. 64

Könyvelést, üzleti könyveinek felfek-tetését, vezetését, ügyviteli szervezést, és felülvizsgálatot szakszerűen és lelkiismeretesen intézi, adóügyeiben felvilá-gosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29—26. 528

Fűszer vagy textil üzletet keresek átvevőre, központhoz közel. Raffai Ist-ván, Csáky-u. 24. 561

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakob műszerész-nél, Kossuth-u. 5. Te-telefon 23—30. 65

Állást nyee

NYOMDÁSZLÁNYOKAT állandó munkára jó fizetéssel felvesz. Bagos-sy, Bihari nyomdája. 552

HÓMUNKÁSOKAT KERES A VA-ROS, Nagyvárad th. város köztisztasá-gi üzeme hótakarításra alkalmi munká-sokat felvesz. Jelentkezni lehet a kö-ztisztasági üzem fuvartelepén, Kaszárnya-tér 17. szám alatt.

Kezdő gépirókiasszonyt keresek. — Cim a kiadóban.

Perfekt villanyszerelőt, aki a motorok kezeléséhez ért, azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat „Megbízható” jellegre a ki-adóhivatalba kérünk. 541

Gyakorlott sofört, aki tanult autó-ezerelő, keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi telepen 10—12 óra között. 569

Most javíttassa, festesse, tisztíttassa kerékpárját JAKAB műszerész-nél Kossuth-utca 5. zippzárjavítás

KERESEK megvételre egy húzós mázsát. Széchenyi-tér 2, kenyér-üzlet.

Eladó mély gyermekkosci, sötétkék, Ritóók Zsigmond-u. 25. 557

Eladó

Magánházak: Gombós Gyula, Wes-selényi, Lázár V., Dugovits T. Mester, Nagytéce.

Bérházak: Damjanits, Berkovits Ferenc, Mátyás király, Hid, Gerliczy, Kossuth Lajos, Ar-pád vezér utcákon.

Biharkeresztes: 1/5 szobás kúria, 4 kat. hold szőlő, gyü-mölcsös, 1/3 szoba, összkomfortos

luxusház, 1 kat. h. parkkal, gyümölcsös, 1/3 szoba, összkomfortos

Gyárhelyiségek, telephelyek (2 k. h. Körös melletti kőművek-ke), földbirtokok, szőlők, házhelyek.

Csere: házak (magyar-román) föl-dek, tanyák, házhelyek.

Eladó, elcsereendő ingatlanát kérem bejelenteni ingatlanforgalmi iroda

Hitler Adolf-utca 13. Telefon: 14-00.

PINTER ingatlanforgalmi iroda

Hitler A. u. 13. Tel. 14-00 10-40

BORSEPRÓT minden mennyisé-gtel magas áron veszek. — Gleiber, Nagyvárad, Alsódorogos oldal 2. 553

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és min-dennemű ferzek irtását 38 évj gyakor-lattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Ha bármit eladni, vagy venni akar, jöjjön el a „Rekordba”, Hlatky E.-uics 14. szám. 406

Magános nőt óvadékkal vidékre ke-res kereskedő. Cim a kiadóban. 562

Gyorsírásban jártas jöírású gépiró-nót felvezzünk. Industria Bank R. T., Sas palota I. Jelentkezni hétköznap délelőtt 10—12 között. 564

Tömegs szvetter kötésben gyakorlott hölgyek jelentkezzenek munkával. — Székely Terézia, Kapucinus-u. 11. 569

16 évnél idősebb segédmunkásokat, segédmunkásnőket, kocsisokat, bérese-ket keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszőlősi tele-pen 10—12 óra között. 554

Nevelőnőt keresek vidékre 8 éves fiúgyermek mellé. Jelentkezés iratokkal a Korona filmszínház irodájában déli-után. 555

Állást keres

Némi irodai gyakorlattal bíró leány irodai alkalmazást keres gép- és gyors-írás nélkül. Cim a kiadóban. 546

Oklatás

Szabó Ferenc GYORSÍRÓ. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.—42.) Vidékieknek va-sutj kedvezmény. Telefon: 29—78

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztést felel. A kiadást felel. Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos (szerkesztő) Szent László-nyomda R-T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Vasúti-utca 6. szám.